

ΚΥΤΤΑΡΟ

Ιερισσού

www.kyttaro.eu

πολιτισμικό περιοδικό έντυπο

Τεύχος 01/2010

Να 'μαστέ και εμείς!

Με την έναρξη του 2010, μιας νέας δεκαετίας, παίρνει σώμα και μορφή το "κύνταρο". Ένας μικρός, ενεργός οργανισμός στο σώμα της Ιερισσού, της ιδιαίτερης πατρίδας μας, που έχει σκοπό να ερευνήσει, να προβάλλει, να αναδείξει και να διασώσει τις πολιτισμικές εκφάνσεις του τόπου μας.

Αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία φιλοδοξούμε να δημιουργήσουμε την πρώτη ηλεκτρονική βιβλιοθήκη-αρχειοθήκη στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.kyttaro.eu. Εδώ

θα δημοσιεύεται αρχαιακό υλικό, δηλ. άρθρα, μελέτες, βιβλία, συνταγές, εικόνες, βίντεο, ομιλίες, συνεντεύξεις, τραγούδια και άλλα ντοκουμέντα, που αναφέρονται στην πολιτισμική κληρονομιά του τόπου μας.

Μέσα σ' αυτό το έντυπο που κρατάτε στα χέρια σας θα δημοσιεύουμε αφενός ένα μέρος της αρχειοθήκης και αφετέρου θα παρουσιάζουμε θέματα και προβληματισμούς της σύγχρονης κοινωνίας μας.

Είμαστε σίγουροι ότι το εγχείρημά μας αυτό

θα «καρποφορήσει», γιατί θα το αγκαλιάσετε, θα το βοηθήσετε και θα συμμετέχετε όλοι οι απανταχού Ιερισσιώτες και οι φίλοι της Ιερισσού.

Η προσπάθεια της ομάδας αυτής γίνεται υπό την σκέπη του πολιτιστικού συλλόγου της Ιερισσού "Κλειγένης".

Σας καλωσορίζουμε!

Ποιά χρονιά βγήκε αυτή η φωτογραφία;

Να λοιπόν η δυνατότητα για την πρώτη μας συνεργασία. Γράψτε μας, τηλεφωνήστε μας, στείλτε μας SMS με την χρονολογία λήψης αυτής της φωτογραφίας του «κέντρου» της Ιερισσού.

Την συγκεκριμένη φωτογραφία μας την διέθεσε για αναδημοσίευση η κυρία Ευαγγελία Πάππα-Σακελάρη.

Θα θέλαμε να μας εμπιστευτείτε και εσείς άλλες παλιές φωτογραφίες, κείμενα, ντοκουμέντα και ότι άλλο νομίζετε ότι έχει πολιτισμική αξία, για να τα μεταφέρουμε σε ψηφιακή μορφή και να σας τα επιστρέψουμε άθικτα το συντομότερο δυνατόν.

Η πρωτοβουλία μας αυτή θα είναι ελλιπής χωρίς την δική σας συμβολή. Επικοινωνήστε μαζί μας τηλεφωνικά στο 6979347180 και 6973041947.

Ιερισσιώτικη παράδοση

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

Εώρρησα υποχρέωσή μου να εξωτερικεύσω και να εκθέσω κάποιες σκέψεις μου, σχετικά με αυτά που συμβαίνουν σήμερα, με την Ιερισσιώτικη παράδοση.

Οι πρόγονοι μας με την προνοητικότητα που τους διέκρινε και την ιδιαίτερη αγάπη τους για τη γενέτειρά τους, την πατρίδα τους, τη θρησκεία τους, στους δύσκολους χρόνους που έζησαν με αντίξοες συνθήκες διαβίωσης και μαύρους χρόνους σκλαβιάς και τυραγνίας, παρ' όλα αυτά, μπόρεσαν να διασώσουν την ιστορική τους οντότητα, τη γλώσσα τους, τη θρησκεία τους, την παράδοσή τους, με τα ήθη και έθιμα, τα τραγούδια τους, θεσμούς οι

οποίοι αποτελούσαν για τους τα ιερά και τα όσια. Όλα αυτά, με αίσθημα ευθύνης, φρόντισαν να τα μεταλαμπαδεύσουν και να τα παραδώσουν στους επιγόνους τους.

Οι επίγονοί τους, δηλαδή οι πατεράδες και οι μανάδες των προγενέστερων και των σημερινών ανθρώπων, θεώρησαν ιερό τους χρέος και πράξη υπέρτατης ευθύνης, αυτά που παρέλαβαν να τα παραδώσουν σε μας.

συνέχεια στην σελ. 3 >>

σελ. 3

ΟΙ ΚΟΥΝΙΕΣ

Κείμενο: Αστέριος Γ. Κεφαλάς

Κάθε χρονιά που έρχονται τα Χριστούγεννα το μυαλό μου πάει ...

σελ. 7

Η ΕΝΟΡΙΑ: ΤΟ ΚΥΤΤΑΡΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Κείμενο: Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης

Το όνομα της ομάδας Πρωτοβουλίας της Ιερισσού «κύνταρο» μου ...

σελ. 19

ΠΩΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

Κείμενο: Κορδερά Ειρήνη

Το να είναι κανείς γονιός είναι κάθε άλλο παρά εύκολη υπόθεση ...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1 Ιερισσιώτικη παράδοση
Γιάννης Π. Μαρίνος
- 3 Οι κούνιες
Αστέριος Γ. Κεφαλάς
- 4 Άγνωστοι Ιερισσιώτες αγωνιστές κατά την επανάσταση του 1821
Χρήστος Καραστέργιος • Κώστας Υψηλάντης
- 7 Η ενορία: Το κύτταρο της εκκλησίας
Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης
- 8 «Μαύρο Αλώνι»
Γιάννης Π. Μαρίνος
- 9 Τέχνη χρῶ
Ρίζου Ευαγγελία
- 10 Ο γιορτασμός των Θεοφανείων στην Ιερισσό το 1961
Δημήτριος Θ. Κύρου, φιλόλογος
- 12 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
- 14 Ιερισσιώτικα έθιμα Αποκριάς-Τυρινής Καθαράς Δευτέρας και Αγιά Θεodώρα
Γιάννης Π. Μαρίνος
- 16 Γνωριμία με τον πλατωνικό έρωτα
Μαριάννα Ρίτσαρτζ
- 18 Μια πόλη... άνθος κι αγκάθι
Ολυμπία Νασιώκα, αρχαιολόγος
- 19 Πώς να γίνουμε καλύτεροι γονείς
Ειρήνη Κορδερά, ψυχολόγος
- 20 Ο μύλος του Τζιτζου
Κώστας Υψηλάντης
- 21 Δρώμενων λόγος
Δημήτριος Χρυσούλης
- 22 Καραβίδες με τα μάραθα
Δημήτριος Χρυσούλης
- 22 Avatar
Χρήστος Ματζώνας
- 23 Αθλητικά νέα
Παντελής Ευθυμίου

Η Ιερισσός και τα τραγούδια της

Το ισχυρότερο στοιχείο ταυτότητας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς είναι τα τραγούδια μας, τα οποία διατηρούν μεγάλη μουσική και φιλολογική αξία.

Τα τρία CD, στα οποία είναι ηχογραφημένα πενήντα οκτώ τραγούδια της Ιερισσού, μπορεί κανείς να τα προμηθευτεί από τον κύριο Δημήτρη Χρυσούλη, στο τηλέφωνο 6979347180.

Κουραχάνια της Ιερισσού

τ' Λάκη τ' Θύμκα,
τ'ς Βαγγελίτσας ντου γιό

Ντζάλιασι ντούν άντρα τ'ς ένα φουρτηγό, ντούν έκανι κουμμάτια, ντούν σκώτουςι, κι πήγι να πει ντούν πόνου τ'ς στ' φιλινάδα τ'ς.

-Αααα, μαρ' Στεργιανή τι κακό μαρ' μας βρήκι! Μαρ' βγήκι ου άντρας μ' στού παζάρ μια βόλτα κι ντου βάρεισι ένα φουρτηγό, ντούν έκανι κουμμάτια! Αλλά θα πάρουμι μαρ' δυό εκατομμύρια απουζημίουσ.

Κ' η άλλη:

-Μούν η θκόξ μ' η Γιώρς κουλουριάσκι μεσ' τού σπít' κι δε λέει να πάει καμιά βόλτα.

Το γυμνάσιο της Ιερισσού

Την έριδα στην Ερισσό κανείς δεν την μαλώνει μπήκε και στο γυμνάσιο κι άρχισε να ξηλώνει

Ένας παπάς τι ίδρυσε με βάσανα και κόπους μα η έριδα τα ξεπατώνει λέει δεν το σηκώνει ο τόπος

Ιερισσιώτες πρέπει να σκεφτούν καλά να καταλάβουν πως νάχουν το γυμνάσιο καθηγητάς να βγάζουν

Καθηγηταί και δάσκαλοι είναι αναμμένα φώτα μας φέγγουν για να βρίσκουμε της λευτεριάς την πόρτα.

Αυτοί είναι που φωτίζουνε να βρίσκουμε αγάπη να αλληλοβοηθούμεθα σ' αυτό το ταξιδάκι.

Αυτούς να τους σεβώμεθα και να τους εκτιμούμε αν θέλουμε τη χώρα μας προοδευμένη να δούμε.

Δημήτρης Ζουμπιάς

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Το περιοδικό μας ενίσχυσαν οικονομικά:

Παμμακεδονική οργάνωση γυναικών Πολιτιστικός σύλλογος «Κλειγένης» Σύλλογος γυναικών Ιερισσού Σύλλογος ποντίων και φίλων, Δήμου Σταγείρων-Ακάνθου, «Ακρίτες του Άθω» Σύλλογος φίλων του περιβάλλοντος

Γιάννης Βεργίνης, Μιχάλης Βλαχόπουλος, Χρήστος Δάλλας, Χρήστος Καραστέργιος, Κυριάκος Κεσκεσιάδης, Βασίλης Κουτσούπης, Γιάννης Τσιριγώτης

Ιδιοκτήτης:

Ομάδα «Κύτταρο» του πολιτιστικού συλλόγου Ιερισσού «Κλειγένης»

Εκδότες:

Γιάννης Βεργίνης
Χρήστος Καραστέργιος

Δημιουργικό - Σελιδοποίηση:

Αλέξης Κόνσουλας

Φιλολογική επιμέλεια ύλης:

Ολυμπία Μαρίνου

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Διεύθυνση:

Ομάδα «Κύτταρο»
Πολιτιστικός σύλλογος Ιερισσού «Κλειγένης»
63075 Ιερισσός Χαλκιδικής

Τηλέφωνα:

6973041947 Κώστας Υψηλάντης
6979347180 Δημήτρης Χρυσούλης

Telefax:

23770 21003

e-mail:

magazin@kyttaro.eu

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Τηλέφωνα:

6974064085 Βασίλης Καλαϊτζής
6979347180 Δημήτρης Χρυσούλης

Ιστοσελίδα:

www.kyttaro.eu

* Τετράδραχμο (17.14 γρ.) της αρχαίας Ακάνθου, χρονολογείται στα 430-390 π.Χ.

» συνέχεια από τη σελ. 1

Οι σημερινοί όμως άνθρωποι, της υπερκαταναλωτικής κοινωνίας, της παγκοσμιοποιούμενης, επηρεασμένοι, από την μεγάλη τεχνολογική εξέλιξη και την σε μεγάλο βαθμό διακίνηση ιδεών μέσω του διαδικτύου και των μέσων μαζικής ενημέρωσης, αφομοιωθήκαν με αυτά που βλέπουν και ακούνε, σε τέτοιο σημείο, ώστε να θεωρούν την παράδοση σαν κάτι το παλαιομοδίτικο.

Η αλήθεια είναι ότι από τους πολιτιστικούς συλλόγους, γίνονται προσπάθειες για την αναβίωσή τους, πλην όμως δεν υπάρχει το ενδιαφέρον, και η ψυχική διάθεση και η θέληση, αξίες, που τις βίωναν οι γονείς μας. Πολλές φορές μάλιστα,

παραβιάζονται και θεσμικοί κανόνες χάριν του εντυπωσιασμού, με το να αφαιρέσουμε ή να προσθέσουμε κάτι στα τραγούδια μας, ή να διαφοροποιήσουμε κάτι στους χορούς μας, τους οποίους, κάποιιοι τους θέλουν πιο ευκίνητους και ζωντανούς.

Όλα τα παραπάνω, επισημαίνονται και γράφονται γιατί αποτελούν ωμές αλήθειες, τις οποίες, βιώνουμε καθημερινά και δεν έχουν κανένα λόγο για επίρριψη ευθυνών.

Γράφονται από έναν άνθρωπο που έχει αφιερώσει ένα μεγάλο μέρος από τη ζωή του, για την διατήρηση και διάδοση της Ιερισιώτικης παράδοσης, την οποία κατέγραψε και κυκλοφόρησε σε βιβλίο,

αφήνοντάς την παρακαταθήκη στη σημερινή γενιά.

Ολιγωρίες, αναβολές και άσκοπες συζητήσεις επί του προκειμένου, δεν φέρνουν κανένα θετικό αποτέλεσμα, μάλλον βαθαίνουν την κρίση.

Έτσι νομίζω ότι είναι χρέος όλων μας, να ενδιαιαφερθούμε δυναμικά για την διαφύλαξη, διάδοση και μεταλαμπάδευση στις νεώτερες γενιές αυτού του ανεκτίμητου θησαυρού, που ονομάζεται «παράδοση». ■

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

ΟΙ ΚΟΥΝΙΕΣ

Κείμενο : ΑΣΤΕΡΙΟΣ Γ. ΚΕΦΑΛΑΣ

Κάθε χρονιά που έρχονται τα Χριστούγεννα το μυαλό μου πάει στις Κούνιες. Ναι, όταν ήμουν μικρός τα Χριστούγεννα είχαμε κούνιες. Ο κεντρικός δρόμος που περνάει μπροστά από το πατρικό μας σπίτι στην Ιερισσό, είχε δένδρα αποδώ κι αποκεί. Τώρα φυσικά έχουν φύγει τα δένδρα γιατί έχει γίνει η άσφαλτος. Ή μάλλον, όπως έχουν τα πράγματα στην Ιερισσό, σήμερα, δηλ., τα τελευταία δέκα περίπου χρόνια, από τότε που μπήκαμε στη ΕΟΚ, εκεί που ήταν τα δένδρα τώρα είναι πλάκες, όχι ψέματα λέω, δεν είναι πλάκες, αλλά οι πλάκες είναι βγαλμένες γιατί περνούν την αποχέτευση. Οι πλάκες στρώνονται πριν τις δημοτικές εκλογές και ξεστρώνονται στις αρχές της άνοιξης το δεύτερο χρόνο μετά τις εκλογές. Έτσι, για να μην πολυλογούμε, η ευλογημένη Ιερισσό, αυτό είναι το καλλιτεχνικό όνομά της, είναι πάντα

ξεχαρβαλωμένη. Όταν βρέχει είναι γεμάτη λάσπη και όταν δεν βρέχει είναι γεμάτη σκόνη.

Τα παλιά χρόνια κάθε σπίτι είχε μια κούνια που ήταν ένα απλό φόρτωμα – ένα σχοινί που το

χρησιμοποιεί κανείς για να φορτώσει τα κλαδιά στο γάιδαρο, ή ένα κάβo, αν δεν έχεις γάιδαρο και έχει η οικογένεια σου καϊκι – περασμένο από ένα κλωνάρι ακακίας. Μαζεύονταν λοιπόν η γειτονιά και τραγουδούσε εποχιακά τραγούδια και κουνιόταν. Τα κορίτσια είχαν προτεραιότητα στις κούνιες. Τα αγόρια έκαναν τη δουλειά. Ο ένας

έσπρωχνε την κούνια ενώ ο άλλος, από την απέναντι μεριά, καιροσκοπούσε να σηκωθεί το φουστάνι της κοπέλας! Το τραγούδι σουξέ ήταν «Τα Μαύρα τα Δαμάσκηνα...»

Στη δική μας γειτονιά κυριαρχούσε η δική μας ακακία. Ήταν η μεγαλύτερη και έτσι μάζευε όλη τη γειτονιά. Οι αδελφές μου είχαν πολλές φιλενάδες. Η Άννα είχε τις συμμαθήτριάς της από την Αμερικανική Γεωργική Σχολή που έμεναν σε άλλες γειτονιές. Αυτές οι κοπέλες μαζί με τις γειτόνισσες φιλενάδες της άλλης αδελφής μου Ρίνας, τραβούσαν πολλά αγόρια. Ο μεγαλύτερος σαματάς γίνονταν όμως στα Μαρνάδικα. Στο μπαξέ του Μαρίνου, εκεί που είναι σήμερα το ξενοδοχείο της Μίτσης, υπήρχαν οι ψηλότερες Καρυδιές. Τεράστια δένδρα που τότε μας φαίνονταν ότι άγγιζαν τον ουρανό. Εκεί μαζεύονταν ο Γιάννης Μαρίνος με την καταπληκτική φωνή του, ο Κώστας Παπαστυλιανός, και η όλη παρέα του ΕΑΨ, η Πελαγίτσα Κουτσουγιώργενα, η Αργυρή Κουτσουγιώργενα, η Θεodώρα Ντάλινα, η Λόλα, οι Μαρίνινες, και άλλες πρώτες φωνές. Τα τραγούδια τους ακουγόταν σε όλο το χωριό. Ευτυχισμένα χρόνια. Τζάμπα διασκέδαση.

Πολλά πράγματα άλλαξαν τα τελευταία πενήντα χρόνια στην Ιερισσό, αλλά τίποτα δεν έχει αλλάξει τόσο πολύ όσο τα Χριστούγεννα. Και το παράδοξο είναι ότι τα Χριστούγεννα έχουν παραμείνει σχεδόν τα ίδια παγκόσμια. Οι ακακίες, οι καρυδιές και οι κούνιες όμως έχουν εξαφανιστεί! Και μαζί τους εξαφανίστηκε και η αγνή και ανέξοδη διασκέδαση! ■

ROMINA PIZZA

ΙΕΡΙΣΣΟΣ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΤΗΛ: 23770-22890

ANTONAKIS

HOME OF JEWELS AND ICONS

1st store Ierissos: +30 23770 24022
2nd store Ouranoupoli: +30 23770 71129
Fax: +30 23770 71129

Άγνωστοι Ιερισσιώτες αγωνιστές κατά την επανάσταση του 1821

Κείμενο: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΣ • ΚΩΣΤΑΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

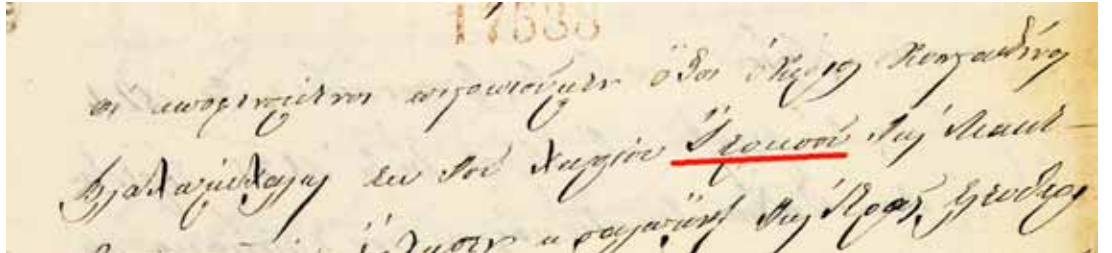
Όταν αναφέρεται κάποιος στη συμβολή της Ιερισσού και γενικότερα της περιοχής στους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες, το μυαλό όλων πηγαίνει στον περίφημο Καπετάν Γιαγλή. Ο Γεώργιος Γιαγλής του Θεοδώρου και της Ασημίνας ή Καπετάν Γιαγλής, όπως είναι ευρύτερα γνωστός, γεννήθηκε στην Ιερισσό το 1869 και εκοιμήθη στο Ιβηρίτικο κελί του Τιμίου Προδρόμου, με το όνομα Γαβριήλ, το 1944. Ελάχιστοι όμως είναι αυτοί που γνωρίζουν πως ο Καπετάν Γιαγλής δεν είναι παρά μόνο η κορυφή του παγόβουνου από μια πλειάδα συμπατριωτών μας που έδωσαν δυναμικά το παρόν στους αγώνες για την ελευθερία του υπόδουλου γένους γενικά και της ιδιαίτερης πατρίδας μας ειδικότερα, από τα πρώτα χρόνια της Επανάστασης του 1821. Το μικρό αυτό άρθρο εκτός από την απότιση φόρου τιμής στους “ξεχασμένους” συμπατριώτες μας, προσδοκά να αποτελέσει την αφορμή για την έναρξη μιας δημόσιας συζήτησης αρχικά και αν το επιτρέψουν οι συνθήκες μιας εκτενέστερης και πιο εμπειριστατωμένης έρευνας στη συνέχεια, για τη συμμετοχή των Ιερισσιωτών και γενικότερα των Χαλκιδικιωτών στους αγώνες για την ελευθερία της πατρίδας.

Στις 23 Μαρτίου του 1821 την ίδια ώρα που οι σπίθες της επανάστασης ξεπετάγονται σε κάθε γωνιά που ζουν υπόδουλοι Έλληνες, ο Εμμανουήλ Παπάς αποβιβάζεται στο Άγιο Όρος για την ετοιμασία της εξέγερσης. Ο μουτεσελίμης (αναπληρωτής του Πασά), Σερίφ Σιντίκ Πουσουφ μπέης, πληροφορείται την άφιξη του Ε. Παπά στη χερσόνησο του Άθω και πηγαίνει ο ίδιος με μεγάλες δυνάμεις στην Ιερισσό με σκοπό να εισβάλει στο Άγιο Όρος. Επειδή δεν έχει σαφή στοιχεία για την προετοιμασία της επανάστασης, αφήνει φρουρά για να αφοπλίσει τους κατοίκους που, από ό, τι γνωρίζουμε ήταν πολύ καλά οπλισμένοι (Dr. Hunt 1801). Η καταπίεση των κατοίκων από τη φρουρά ήταν μεγάλη και αναγκάστηκαν πολλοί να καταφύγουν στα γύρω βουνά.

Στις 17 Μαΐου, κάτω από την έντονη πίεση των Τούρκων ξεσηκώνεται ο Πολύγυρος και ακολούθησαν, η μία μετά την άλλη, και άλλες περιοχές της Χαλκιδικής.

Έχουμε στη συνέχεια την επίσημη κήρυξη της επανάστασης από τον Εμμανουήλ Παπά στις 31 Μαΐου στο Άγιο Όρος και την 1η Ιουνίου την είσοδο των επαναστατών στην κωμόπολη της Ιερισσού.

Τα γεγονότα είναι ραγδαία, μετά την διάλυση του σώματος των επαναστατών στη Ρεντίνα και την κατάληψη της Κασσάνδρας και έχουν ως αποτέλεσμα τον περίφημο ‘Χαλασμό’, και τον ξεριζωμό των κατοίκων.

Κατά τον Rouqueville, έφυγαν τότε από τη χερσόνησο του Άθω, όπου είχαν καταφύγει, 5.000-6.000 γυναικόπαιδα.

Το μεγαλύτερο βάρος των προσφύγων το δέχεται η Σκόπελος, αλλά υπάρχουν και άλλοι που βρίσκουν καταφύγιο στη Σκιάθο, στην Κέα και τα Ψαρά.

Σε εργασία του Γ.Χ. Χιονίδη, βρίσκουμε στη Σκόπελο το 1829 τρεις οικογένειες που δηλώνουν καταγωγή από την Ιερισσό, μία από τα Στάγिरα και σαράντα τρεις οικογένειες που δηλώνονται με το γενικό όρο “Μαντεμοχωρίτες”. Οι οικογένειες που δηλώνουν καταγωγή από την Ιερισσό είναι οι οικογένειες του Γαρόφαλου Νικόλαου (έμπορου), του Καραθανάση (γεωργού) και η οικογένεια του Ιωάννη Ιερισσιώτη, που δηλώνει στρατιώτης.

Στους Μαντεμοχωρίτες βρίσκουμε μεταξύ άλλων την οικογένεια του Β. Αποστολάρα από το Γομάτι, που δηλώνει χιλίαρχος, την οικογένεια του Ταμπάκη Δήμου, του Ι. Αθανασίου και πολλές άλλες.

Οι Ιερισσιώτες καθ’ όλη τη διάρκεια του αγώνα πολέμησαν γενναία με την προτροπή του ιεράρχη και κατόπιν εθνομάρτυρα επισκόπου Ιερισσού και Αγίου Όρους Ιγνατίου.

Η επανάσταση των συμπατριωτών μας είχε ως αποτέλεσμα να καθυστερήσουν τα τουρκικά στρατεύματα που κατευθυνόταν στην Πελοπόννησο υπό του σερασκέρη Χατζή Μεχμέτ Μπαϊράμ πασά και να επέλθει η άλωση της Τριπολιτσάς. Έτσι παγιώθηκε η Ελληνική επανάσταση.

Οι περισσότεροι από τους Χαλκιδικιώτες μαζί με τους Ολύμπιους αγωνιστές συνέχισαν τον αγώνα τους στη νότια Ελλάδα όπου διακρίθηκαν για τη μαχητικότητα και τον ηρωισμό τους.

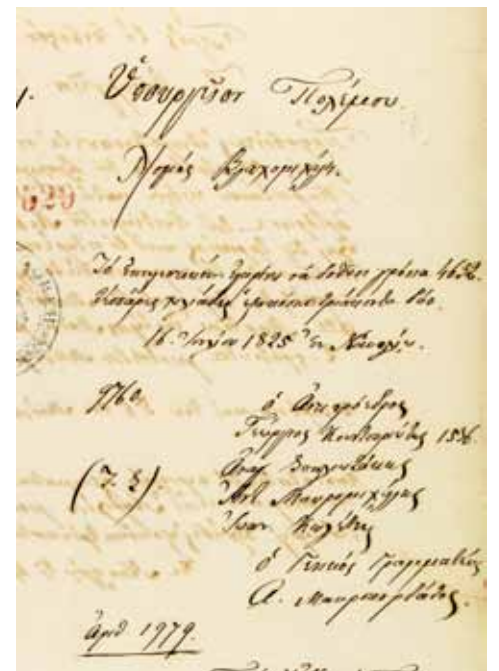
Πολλοί από αυτούς πολέμησαν στο Μεσολόγγι και μαζί με τους Ρουμελιώτες, αποτέλεσαν τη λεγόμενη “Αθάνατη Φρουρά”. Κατά την ηρωική τους έξοδο, ανάμεσα στους άλλους έπεσε ο Πολυγυρινός αγωνιστής και φιλικός Παννάκης Παπαγεωργάκης. Οι συμπατριώτες μας πολέμησαν επίσης με αυταπάρνηση στην εποποιία των Ψαρών και υπό τον γέρο Καρατάσο αγωνίστηκαν ηρωικά εναντίον του Ιμπραήμ στην πολιορκία της Αθήνας και σε άλλες μικρές ή μεγάλες μάχες της επαναστατικής περιόδου.

Ανάμεσα στους πολλούς ήρωες αγωνιστές από τον τόπο μας αξίζει να αναφερθεί η οικογένεια των Βλαχομιχαλέων με προεξάρχουσα μορφή τον

ΒΛΑΧΟΜΙΧΑΛΗ Αθανάσιο

(Ιερισσιώτης), [Λοχαγός]

Γεννήθηκε το 1805. Το 1821 υπηρέτησε υπό την ηγεσία του πατέρα του, Ολύμπιου Βλαχομιχαλή, στην μάχη της Κασσάνδρας και στη μάχη του Αγίου Όρους κατά του Λουμπούτ Πασά. Το 1822 συνέχισε τον αγώνα στην Πελοπόννησο εναντίον του Δράμαλη. Το 1823 υπό την αρχηγία του πατρός του και του γέρου Καρατάσου πολέμησε στα Βρυσάκια του Ευρίπου και κατόπιν στο Τρίκερι κατά του Τοπούλ Πασά. Παραβρέθηκε στη φύλαξη της Ύδρας, αγωνίστηκε ηρωικά στο Νεόκαστρο, στο Σκινόλακα εναντίον των Τουρκοαιγυπτίων και ξανά στην Ύδρα. Το 1826 πολέμησε στην Αταλάντη και για δεύτερη φορά το 1827 στο Τρίκερι υπό τον γέρο Καρατάσο. Το 1828 κατατάχτηκε ως υπολοχαγός στη χιλιαρχία Καρατάσου και το 1831 προβιβάστηκε σε λοχαγό. Μετά το θάνατο του γέρο Καρατάσου, έμεινε υπό τις οδηγίες του Τσαμιά Καρατάσου και

κατόπιν στη φάλαγγα υπό τον Νότη Πανουργιά.

Κατοίκησε με την οικογένεια του στην Νέα Πέλη Αταλάντης και προικοδοτήθηκε για τις υπηρεσίες του στην πατρίδα ως λοχαγός με 6.480 γρόσια. Κατετάγη στην πέμπτη τάξη των αξιωματικών. Παρασημοφορήθηκε και έλαβε αριστείο από την πατρίδα για τις θυσίες του.

Όμως, αν και η νιότη του είχε περάσει, πιστός»

» στο όνειρο της ελευθερίας της ιδιαίτερης πατρίδας του, ακολουθεί τον Τσάμη Καρατάσο στην επανάσταση του 1854 στη Μακεδονία.

Ο Τσάμης με τους Μακεδόνες αγωνιστές μένει να αντιμετωπίσει τους Τούρκους στην Ορμύλια, στέλνοντας στις 13 Απριλίου τον Αθανάσιο Βλαχομιχάλη με 50 άντρες στον Πολύγυρο, όπου τον υποδέχονται ως ελευθερωτή. Ενισχύουν το σώμα του πάνω από 100 παλικάρια του Πολυγύρου και μαζί κατατροπώνουν τους Τούρκους στο ύψωμα Καβρόλακας. Οι Τούρκοι χάνουν 65 άντρες και επιστρέφουν στη Γαλάτιστα.

Το κλίμα όμως δεν είναι ευνοϊκό για τους επαναστάτες. Έτσι ο Καρατάσος υποχωρεί προς την Κομίτσα και καλεί να επιστρέψει ο Βλαχομιχάλης. Στην υποχώρησή του πληροφορείται από βοσκούς την ύπαρξη 800 Τούρκων στρατιωτών στα Βράσταμα. Παρόλη την αριθμητική υπεροχή των Τούρκων, ο γενναίος αυτός πατριώτης αποφασίζει να αναμετρηθεί μαζί τους. Χώρισε τους 150 άντρες του σε τρεις ομάδες και κύκλωσε το χωριό. Το αποτέλεσμα της στρατηγικής του ήταν πάνω από 100 νεκροί Τούρκοι και κανείς από τους Έλληνες!

Δυστυχώς ακολούθησε η σφαγή των προκρίτων του Πολυγύρου και η αποχώρηση του σώματος του Καρατάσου στην ελεύθερη Ελλάδα, κατόπιν πίεσεων των ξένων δυνάμεων.

Τον Αθανάσιο Βλαχομιχάλη τον βρίσκουμε σε μια σειρά εγγράφων να πιστοποιεί με άλλους αξιωματικούς τη δράση των αγωνιστών. Απεβίωσε στην Αταλάντη.

Το 1915 βρίσκουμε στους εκλογικούς καταλόγους της Αταλάντης το γιό του Βλαχομιχάλη Χρήστο σε ηλικία 65 χρόνων, που ακολούθησε κι αυτός τη στρατιωτική καριέρα.

ΒΛΑΧΟΜΙΧΑΛΗΣ Ολύμπιος

ή γέρο-Βλάχος (Ιερισσιώτης), [λοχαγός]

Γεννήθηκε το 1778. Αγωνιστής του 1821 από την Ιερισσό, από τους πρωτεργάτες της επανάστασης του Αγίου Όρους και της Χαλκιδικής το Μάιο του 1821, στην οποία διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο οι γιοι του Αθανάσιος και Κωνσταντίνος. Μετά την καταστολή του αγώνα στην περιοχή, κατέφυγε στη Νότια Ελλάδα και έλαβε μέρος σε μάχες στην Εύβοια και την Πελοπόννησο. Διακρίθηκε στη μάχη στα Βρυσάκια της Εύβοιας τον Ιούνιο του 1822, συμπολεμώντας με το Νικόλαο Κριεζώτη και στη συνέχεια εναντίον του Δράμαλη υπό τον Ηλία Κατσάκο Μαυρομιχάλη. Κατά την εισβολή του Ιμπραήμ, πήρε μέρος στις μάχες του Νεόκαστρο και του Σχινόλακκα, καθώς και στην Αταλάντη εναντίον του Πασόμπεη. Βρίσκουμε επιστολές του στο αρχείο του Ι. Κωλέττη. Για τους αγώνες του έλαβε μετάλλιο και αριστείο. Κατετάγη στην πέμπτη τάξη των αξιωματικών.

Απεβίωσε στη Σκάλα Αταλάντης το 1845. Ο δήμος Αταλάντης τίμησε την Ιερισσιώτικη αυτή οικογένεια δίνοντας σε οδό της πόλης το όνομα του γερο-Βλαχομιχάλη.

ΒΛΑΧΟΜΙΧΑΛΗΣ Κωνσταντίνος

(Ιερισσιώτης), [εκατόνταρχος]

Προς του Ολύμπιου Βλαχομιχάλη και αδελφός του Αθανάσιου. Πολέμησε στη μάχη της Κασσάνδρας και συνέχισε τον αγώνα στη νότια Ελλάδα, όπου αγωνίστηκε το 1822 στις μάχες που έγιναν στα Βρυσάκια και στο Τρίκερι. Το 1823 πολέμησε στη Σκιάθο, στο χαλασμό του Οθωμανικού στόλου, το 1824 στη διαφύλαξη της Ύδρας και το 1825 στο Νεόκαστρο, όπου οι Μακεδόνες νίκησαν μόνοι τους την εμπροσθοφυλακή του Ιμπραήμ. Αυτή θα

είναι και η πρώτη νίκη των Ελλήνων εναντίον του σύγχρονου στρατού των τουρκοαιγυπτίων. Τον ίδιο χρόνο υπερασπίστηκε για δεύτερη φορά την Ύδρα. Το 1826 πολεμάει στην Αταλάντη και το 1827 ξανά στη μάχη του Τρίκερι. Το 1828 συμμετέχει στην 7η χιλιαρχία του Καρατάσου, με το βαθμό του λοχία. Το 1832 παίρνει το βαθμό του εκατόνταρχου. Στη συνέχεια τον βρίσκουμε στο Ταξιαρχικό σώμα στη Ναύπακτο και στο ΙΔ τάγμα του Τσάμη Καρατάσου.

Έλος με διαταγή της κυβέρνησης υπηρέτησε στην πολιτοφυλακή της Σκοπέλου και Σκιάθου.

Για τους αγώνες του, βεβαίωσαν οι οπλαρχηγοί Αν. Χυμευτός, Θαν. Σαραφιανός, Α. Ν. Χαλκιώτης και Ι. Καρπούζης.

Κατετάγη ως υπαξιωματικός στην πρώτη τάξη.

ΠΕΤΡΟΥ Αστέριος

(Ιερισσιώτης), [υπαξ/κός]

Με την έκρηξη της επανάστασης το 1821 στη Χαλκιδική πολέμησε ως οπλαρχηγός υπό τις διαταγές του Εμμανουήλ Παππά. Το 1822 πολέμησε στο Τρίκερι και στη Σκιάθο υπό τον Καρατάσο. Το 1823-24 πήρε μέρος στην ηρωική μάχη των Ψαρών, επικεφαλής 30 στρατιωτών από τους οποίους 7 σκοτώθηκαν και 12 τραυματίστηκαν. Συμμετείχε στη φύλαξη της Ύδρας. Το 1825 αγωνίστηκε στο Νεόκαστρο υπό τον Καρατάσο, όπου τρεις συγγενείς του από την Ιερισσό έπεσαν ηρωικά, μαχόμενοι κατά του τακτικού στρατού του Ιμπραήμ πασά. Μετά επανήλθε για την υπεράσπιση της Ύδρας. Το 1826 πολέμησε στη μάχη της Αταλάντης και το 1827 στο Τρίκερι υπό τους Γάτσο και Καρατάσο. Για τον αγώνα έχασε όλα τα υπάρχοντα του. Αναφέρει ότι στην Ιερισσό είχε σπίτια, αμπέλια, χωράφια και κτήματα.

Κατετάγη στη δεύτερη τάξη των υπαξιωματικών.

Η πατρίδα τον τίμησε με αριστείο και παράσημο, αναγνωρίζοντας τις θυσίες του. Στη Νέα Πέλη έχαιρε μεγάλης εκτίμησης από τους συμπολίτες του, οι οποίοι τον εξέλεξαν ως δημαρχιακό Πάρεδρο.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Μανώλης

(Ιερισσιώτης), [εικοσιπένταρχος]

Γεννήθηκε το 1800 στην Ιερισσό της Χαλ/κής. Πολέμησε στη Χαλκιδική υπό τον Ε. Παππά. Το 1822 υπό το γέρο Καρατάσο στη Σκιάθο κατά του Τοπούλ πασά και αργότερα στο Τρίκερι όπου και πληγώθηκε. Πολέμησε επίσης στο Χόρτο του Παγασητικού, στην Ορμύλια Χαλκιδικής και στο Σχοινόλακα εναντίον του Ιμπραήμ.

Υπό τον Ι. Τσατσαρώνη από τον Παρθενώνα Χαλκιδικής πήρε μέρος στην ηρωική μάχη των Ψαρών και στην πολιορκία της Θάσου.

Υπηρέτησε ως εικοσιπένταρχος στο Εύζωνο πεζικό του Τσάμη Καρατάσου. Κατετάγη με το βαθμό του υπαξιωματικού Α Τάξης.

Εγκαταστάθηκε στη Σκόπελο, όπου έγινε δημότης.

ΘΕΟΛΟΓΟΥ Ιωάννης

(Ιερισσιώτης), [πένταρχος]

Γεννήθηκε το 1793 στην Ιερισσό της Χαλ/κής. Πολέμησε το 1821 στη Κασσάνδρα, το 1822 στα Βρυσάκια και μετά στο Τρίκερι. Το 1823 στη Σκιάθο κατά του Τοπούλ πασά και το 1824 στη διαφύλαξη της Ύδρας. Το 1825 στο Νεόκαστρο και στο Σχοινόλακα κατά του Ιμπραήμ. Το 1826 στην Αταλάντη. Το 1827 πάλι στο Τρίκερι. Το 1828 υπηρέτησε στην 7η χιλιαρχία υπό τον Καρατάσο με το βαθμό του πεντάρχου.

Αργότερα κατετάγη στο 16^ο τάγμα του Γοματιανού Ταγμ/ρχη Αποστολάρα.

Κατά την άφιξη του Όθωνα διορίστηκε στο αρχηγείο του Θ. Γρίβα.

Κατετάγη στην τάξη των στρατιωτών.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γεώργιος

(Ιερισσιώτης)

Γεννημένος το 1793 στην Ιερισσό της Χαλ/κής. Τον βρίσκουμε στο τάγμα του Αποστολάρα ως Ιερισσιώτη. Υπήρχαν δυο Μαντεμοχωρίτες στην τάξη των στρατιωτών που έχουν το ονοματεπώνυμο αυτό. Από την πορεία του μπορούμε να τον ταυτίσουμε με τον Δημητρίου, που φέρει το προσωνύμιο Κοτρώνης.

Πολέμησε στη μάχη των Μαντεμοχωριών και αργότερα στη μάχη της Κασσάνδρας. Συνέχισε τον αγώνα, στη μάχη της Νάουσας και στη μάχη στο Κομπότι. Βρέθηκε ανάμεσα στους «Ελευθερούς πολιορκημένους» του Μεσολογγίου. Πολέμησε στο Τρίκερι, στη Σκιάθο και στα Βρυσάκια της Εύβοιας. Το 1828 υπηρέτησε στη χιλιαρχία του γέρου Καρατάσου και αργότερα στο τάγμα του Αποστολάρα με λοχαγό τον Αθ. Χαλκιώτη.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Χριστόδουλος

(Ιερισσιώτης)

Στα Γενικά αρχεία του κράτους, στις 6 Μαΐου του 1839 βρίσκουμε την αίτηση του Χριστόδουλου Γεωργίου προς τον δήμαρχο της Χαλκίδας, για χορήγηση αριστείου σε αναγνώριση των θυσιών του υπέρ του ιερού αγώνα. Στην αίτηση δηλώνεται ως «Ειρεσιώτης» από τη Μακεδονία. Από αυτήν επίσης φαίνεται ότι πολέμησε υπό τις διαταγές του γερο-Καρατάσου. Στο «μητρώον των κατά τον ιερόν αγώνα στρατιωτών», τον βρίσκουμε και ως Μαγκαφούκα. Εγκαταστάθηκε στη Χαλκίδα.

ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ Μπόικος

(Ιερισσιώτης), [πένταρχος]

Γεννημένος το 1783 στην Ιερισσό Χαλ/κής. Στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, επί κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια/Γραμματεία των στρατιωτικών και ναυτικών (1828-1831)/φάκελο 12, βρίσκουμε τη μισθοδοσία του αγωνιστή από την Ερισσό (Ιερισσό), Καραθανάση Μπόικου. Πιθανόν να είναι ο Καραθανάσης που δηλώνει Ιερισσιώτης στην Σκόπελο το 1829. Στην χιλιαρχία του Καρατάσου βρίσκουμε τον πένταρχο από την Ιερισσό Αθανάσιο Βόσκου που πιστεύουμε ότι πρόκειται για τον ίδιο συμπατριώτη μας. Το 1826 παντρεύτηκε την Γιαννούλα Αβραάμ.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Στέριος

(Ιερισσιώτης)

Γεννημένος το 1793 στην Ιερισσό της Χαλ/κής. Το 1828 στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, βρίσκουμε στην χιλιαρχία του Καρατάσου τον στρατιώτη Στέργιο Γεωργίου 35 ετών από την Ιερισσό. Έλος στα ίδια αρχεία βρίσκουμε τον: »

» ΣΤΕΡΙΑΝΟΥ (Δ.....!?)

(Ιερισσιώτης)

Γεννημένος το 1794. Το όνομα του είναι δυσδιάκριτο. Το 1828 υπηρετούσε στην χιλιάρχη του Καρατάσου ως στρατιώτης μαζί με άλλους συμπατριώτες μας.

Πληροφορίες για τη δράση των τεσσάρων τελευταίων δεν έχουμε ακόμα.

Κάναμε μία πρώτη, επιγραμματική μόνο προσέγγιση στο θέμα. Η έρευνα όμως παραμένει ανοιχτή και θα συνεχιστεί.

Οι αγωνιστές αυτοί τίμησαν την Ιερισσό, τιμήθηκαν από το Ελληνικό κράτος, αλλά έμειναν ξεχασμένοι από την ιδιαίτερη πατρίδα τους. Οφείλουμε ως συμπολίτες τους να τους τιμήσουμε.

Το ΚΥΤΤΑΡΟ, ως ελάχιστο χρέος, έφερε από την Αθήνα τους φακέλους αυτών των αγωνιστών.

Θεωρούμε σημαντικό να αναφέρουμε εδώ και έναν κοντοχωριανό μας που διακρίθηκε στον αγώνα και η πατρίδα τον τίμησε με το μεγαλύτερο στρατιωτικό βαθμό από όλους τους Χαλκιδικιώτες. Πρόκειται για τον

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟ

ή ΑΠΟΣΤΟΛΑΡΑ

από το Γομάτι, μία από τις σημαντικότερες μακεδονικές μορφές της επανάστασης. Γεννήθηκε στο Γομάτι το 1801. Πολέμησε υπό τον Ε. Παπά στην επανάσταση της Χαλκιδικής. Μετά το χαλασμό κατέφυγε στη Σκόπελο. Ως οπλαρχηγός πήρε μέρος σε ιστορικές μάχες όπως στο Τρίκερι, στα Βρυσάκια της Εύβοιας, στο Σχοινόλακα, στο Νεόκαστρο και στην Αταλάντη. Το 1825 επικεφαλής 114 ανδρών μετείχε στη φύλαξη της Ύδρας. Το 1828 επί Καποδίστρια του ανατίθεται η διοίκηση του 16^{ου} τάγματος.

Το 1833 συμμετέχει με τον Κολοκοτρώνη στο κίνημα κατά της αντιβασιλείας. Φυλακίζεται στο Ναύπλιο δίπλα στο γέρο του Μοριά και πεθαίνει το ίδιο έτος.

Τον αναφέρει ο στρατηγός Μακρυγιάννης στα απομνημονεύματά του.

Ήταν ο μόνος Χαλκιδικιώτης που έφερε το βαθμό του ταγματάρχη και αργότερα του χιλιάρχη.

Με τον Απόστολο Βασιλείου ασχολήθηκε σε βάθος ο Νίκος Παπαοικονόμου από τα Δουμπιά. Πολλές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε και στο ιστολόγιο: <http://dolumbia-istoria.blogspot.com>.

Άλλοι αγωνιστές του 1821 από την περιοχή μας είναι από το Γομάτι ο Μιχάλης Νικόλαου, ο Παπαδημητρίου Στεριανός, και ο Γιοβάνης Δημητρίου. Από τη Χωρούδα' ο Παπαδημητρίου Παναγιώτης, ο Μιχαήλ Θεοχάρης και ο Μιχαήλ Ελευθέριος. Από την Αρναία ο Ελευθέριος Ιωάννου, ο Δημήτριος Νικολάου και ο Ευθυμίου Χατζη-Κωνσταντίνος.

Από το Παλαιοχώρι ο Διαμαντής Νικολάου, και ο Χριστοδούλου Κωνσταντίνος. Από την Μεγάλη Παναγία ο Θεόδωρος Αγγέλου και ο Τριανταφύλλου Πασχάλης. Από το Νεοχώρι ο Δημήτριος Λάμπρου. Από Βαρβάρα ο Αστερίου Γεώργιος. Από την Στρατονίκη ο Κωνσταντίνος Στεριανός και από τον Πολύγυρο ο Αποστόλου Ιωάννης.

Επίσης βρίσκουμε πολλούς αγωνιστές που δηλώνουν Μαντεμοχωρίτες, όπως ο Στυλούδης Δημήτριος, ο Πολυχρόνης Ιωάννης, ο Πολύζος Ιωάννης, ο Πέτρου Παναγιώτης, ο Πέτρου Παύλος, ο Νικόλαος Πολύζος, ο Υψηλάντης Κων/νος, ο Εμμανουήλ Αθανάσιος, ο Αργύρης Δημήτριος, ο Λουκά Σαρλή Στέριος (πολέμησε υπό τον Αθ. Βλαχομιχαλή) και αρκετοί άλλοι για τους οποίους δεν έχω βρει ακόμα κάποιο στοιχείο για την ταυτοποίηση των χωριών τους.

Οι Χαλκιδικιώτες και γενικά οι Μακεδόνες επαναστάτες, πολεμούσαν για την απελευθέρωση της ιδιαίτερης πατρίδας τους. Πίστευαν ότι η ώρα αυτή ήταν κοντά. Το βρίσκουμε αυτό στη διαθήκη του μεγάλου ευεργέτη Κ. Μπέλιου, καθώς και στην παραγγελία του γέρου Καρατάσου στο γιο του Τσάμη τις τελευταίες του στιγμές. Ακόμη στην προσπάθεια του πατριώτη μας Αθ. Βλαχομιχαλή-αν και ευρισκόμενος σε μεγάλη ηλικία- να ελευθερώσει τη γενέτειρα του. Η προσπάθεια αυτή του Τσάμη Καρατάσου και του Αθανάσιου Βλαχομιχαλή θυμίζει έντονα το ποίημα του Α. Σούτσου:

“Ο θάνατος του ετερόχθονος αγωνιστού”

*Ο μαυροντυμένος Μακεδών με βήμα λυπημένο,
με το μακρύ τουφέκι του στον ώμον κρεμασμένο
εις το γεφύρι έφτασε του Μάντζαρη πλησίον
πλησίον των ελληνικών και τουρκικών ορίων.
Και πριν σφάξει και σφαχθεί το ύστερο φιλί του
ο ετερόχθων έδιδεν εις το μικρό παιδί του...*

...

*Πηγαίνω καθώς το νερό αυτό το θολωμένο...
Μας πήραν την πατρίδα μας...*

...

*Κι εκείνος με γυμνό σπαθί κραυγάζει: - Αφού ξένος
και εις αυτό απέμεινα το ιδικό μου Γένος,
αφού, πατρίς μου άθλια, πατρίς Μακεδονία,
παντοτεινή το στήθος σου βαρύνει τυραννία,
ανδρεία καθώς έζησα με μένει ν' αποθάνω.
και εις των Τούρκων έπεσε την Φυλακήν επάνω...*

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον αγαπητό μας φίλο κ. Νίκο Παπαοικονόμου, από τα Δουμπιά της Χαλκιδικής. Χωρίς τη δική του βοήθεια δεν θα ολοκληρωνόταν αυτή η εργασία που αφορά τους αγωνιστές του τόπου μας κατά την επανάσταση του 1821.

Ευχαριστούμε επίσης τον κ. Ηλία Σχοινή, από την Αταλάντη Λοκρίδας, που με φιλοτιμία έστειλε

σημαντικά αρχεία και πληροφορίες, μέρος των οποίων χρησιμοποιήθηκε για τη συγγραφή αυτού του άρθρου.

Τέλος ευχαριστούμε τους εργαζόμενους στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και ιδιαίτερα την κυρία Ευαγγελία Πάνου που με περισσή φιλοπνία και σπάνια ευγένεια μας δώρισε αντίγραφα αρχείων σημαντικά για την ευρύτερη περιοχή της Β. Χαλκιδικής.

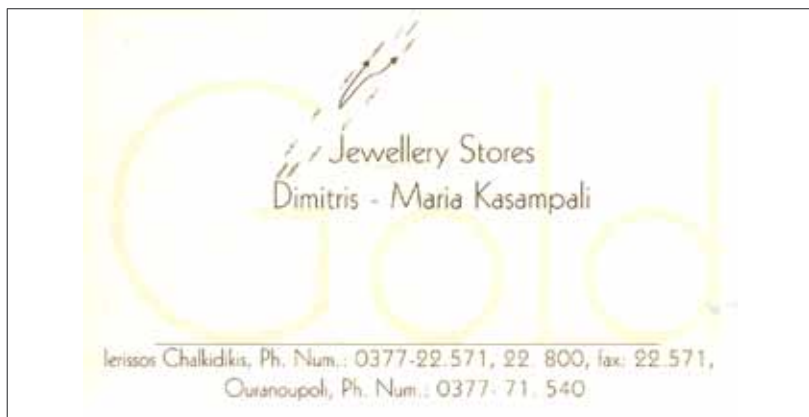
Οι Αταλάντιοί φίλοι μας, ιδιαίτερα της Νέας Πέλης, αισθάνονται ότι αποτελούν μέρος της ιστορίας μας. Άλλωστε έχουμε κοινή παράδοση και κοινούς προγόνους.

Σημείωση

¹ Η Χωρούδα υπήρξε ένα από τα βασικά χωριά των Μαντεμοχωριών. Βρισκόταν κοντά στη Στρατονίκη στη μεριά του Κάκαβου. Καταστράφηκε από τους Τούρκους το 1821. Από τότε οι κάτοικοι, όσοι σώθηκαν, διασκορπίστηκαν στα γύρω χωριά. Σήμερα σώζεται μόνο η εκκλησία του χωριού.

Πηγές

- Γ.Α.Κ, Φάκελοι Αγωνιστών.
- Γ.Α.Κ, Αριστεία.
- Ε.Β.Ε, Αρχείο Αγωνιστών
- Ακαδημία Αθηνών, Αρχείο Κωλέττη.
- Μάνθου Χριστοφόρου, “Η Οπούντια Λοκρίδα και η Αταλάντη”, Αθήνα 1991.
- Ιω. Ν. Φραγκούλα, “Αγωνιστάι του 1821 εκ της νήσου Σκοπέλου”.
- Γεω. Χιονίδη, “Σχεδιάσμα περί του γέρου Καρατάσου και της οικογενείας του”
- Γεωργίου Χ Χιονίδη, Οι εις τα μητρώα των αγωνιστών του 1821 αναγραφόμενοι Μακεδόνες.
- Γεωργίου Χ Χιονίδη, “Οι Μακεδόνες πρόσφυγες της Σκοπέλου στα 1829”.
- Ι. Κ. Βασδραβέλλη, “Η Μακεδονική Λεγεών κατά το 1821”.
- Ι. Κ. Βασδραβέλλη, “Οι Μακεδόνες εις τους υπέρ ανεξαρτησίας αγώνας 1793-1832”.
- Ιωαν. Μαμαλάκη, “Η επανάσταση στη Χαλκιδική”, Χ.Τ.Χ.
- Ιωαν. Μαμαλάκη, “Η εκστρατεία του Δ. Τσάμη Καρατάσου στη Χαλκιδική”, Χ.Τ.Χ 1963.
- Α. Βακαλόπουλος, “Η Μακεδονία και οι Μακεδόνες μετά την λήξη των αγώνων τους”, Θεσσαλονίκη 1992 και “Η μορφή του μακεδόνα αγωνιστή του 1821”, Μακεδονικά.
- Πάπυρος-Λάρους-Μπριτάνικα, τόμος 14, σελ. 425
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΒ'.
- Δημ. Ζαγκλή, Χαλκιδική-Επανάσταση του 1821
- Ερατώ Ζέλιου Μαστροκόστα, “Χαλκιδική, επαναστάσεις κατά την Τουρκοκρατία”.
- Αλέξανδρος Σούτσος, ποιήματα.
- Κ. Σιμόπουλου, “Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα”, σελ. 115.
- Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης “Ο Εθνομάρτυς Επίσκοπος Ιερισσού Ιγνάτιος”. ■

Η ΕΝΟΡΙΑ: ΤΟ ΚΥΤΤΑΡΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Κείμενο: **ΑΡΧΙΜ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΜΑΪΔΩΝΗΣ**,
Πρωτοσύγκελλος-Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Ιερισσού

Το όνομα της ομάδος Πρωτοβουλίας της Ιερισσού «κύτταρο» μου δίνει το ερέθισμα για να ασχοληθώ σ' αυτό το πρώτο άρθρο με το κύτταρο της Εκκλησίας που είναι η Ενορία.

Φέτος μάλιστα η Εκκλησία της Ελλάδος και η Μητρόπολις Ιερισσού έχουν αφιερώσει το 2010 στην Ενορία καθώς συμπληρώνονται 100 χρόνια της δημοσίευσης του Νόμου περί Ενορίας το 1910.

Ο Απόστολος Παύλος χρησιμοποιεί για ορισμό της Εκκλησίας την εικόνα του ανθρώπινου σώματος, λέγοντας ότι «η Εκκλησία είναι σώμα Χριστού» (Α' Κορ. 12,27).

Το σώμα αποτελείται από κύτταρα. Κύτταρο είναι η πιο μικρή βασική, λειτουργική μονάδα των εμβρύων όντων, που αποτελείται από τρία μέρη το κυτταρόπλασμα, τον πυρήνα και την κυτταρική μεμβράνη. Έτσι και η Εκκλησία έχει ως κύτταρα της τις Ενορίες. Το σύνολο των κατά τόπους ενοριών και επισκοπών αποτελούν το σώμα της Εκκλησίας.

Μεταφορικά κάθε βασική δομική μονάδα π.χ. η οικογένεια είναι το κύτταρο της κοινωνίας. Έτσι μεταφορικά η ενορία είναι το κύτταρο της Εκκλησίας.

Η λέξη ενορία είναι γεωγραφικός προσδιορισμός ενός τόπου, που έχει συγκεκριμένα γεωγραφικά όρια. Ότι περικλείεται σ' αυτά τα όρια ανήκει σε ένα συγκεκριμένο χώρο.

Η έννοια της ενορίας στον εκκλησιαστικό

χώρο, όπως είναι σήμερα εμφανίστηκε στο τέλος του 3ου αρχές του 4ου αιώνας.

Στους 3 πρώτους αιώνες της ζωής της Εκκλησίας κέντρο μιας τοπικής Εκκλησίας ήταν ο τόπος τελέσεως της Θείας Λειτουργίας από τον Επίσκοπο.

Υπήρχε λοιπόν μία Θεία Λειτουργία από ένα Επίσκοπο σε ένα Ναό στην έδρα του Επισκόπου. Αυτές ήταν οι κεντρικές πόλεις κάθε περιοχής.

Κοντά στον Επίσκοπο ήσαν οι πρεσβύτεροι, που είχαν για έργο τους την κατήχηση των πιστών και των προσερχομένων στη πίστη. Οι δε διάκονοι και οι διακόνισσες είχαν κυρίως αναλάβει το φιλανθρωπικό έργο.

Μετά τον τρίτο αιώνα ο Επίσκοπος δίδει το δικαίωμα και στους πρεσβυτέρους να τελούν μόνοι τους εξ ονόματος του Επισκόπου τη Θεία Λειτουργία σε άλλο Ναό, άλλου τόπου.

Με την διάδοση του χριστιανισμού στις επαρχιακές κωμοπόλεις και τα χωριά έχουμε και τη δημιουργία περισσότερων ενοριών.

Κέντρο, ο πυρήνας, κάθε ενορίας είναι ο Ναός. Όπου τελείται η Θεία Λειτουργία και συγκεντρώνονται οι χριστιανοί.

Η Ενορία δια των κληρικών και των λαϊκών μελών της συνεχίζει το τριπλό έργο του Χριστού.

α. Το λειτουργικό. Είναι η τέλεση της Θείας Λειτουργίας, των ιερών μυστηρίων και των Ιερών Ακολουθιών δια των οποίων αγιάζονται οι πιστοί. Είναι το μέσο για την κοινωνία της Χάριτος του Θεού.

β. Το διδακτικό. Η διδασκαλία της Εκκλησίας είναι το μέσον για την κοινωνία με την αλήθεια του Θεού, όπως διατυ-

πώθηκε στην Αγία Γραφή και στα συγγράμματα των Αγίων Πατέρων. Οι πιστοί διδάσκονται μέσα στην Ενορία.

γ. Το ποιμαντικό. Καλούνται οι πιστοί να βιώσουν την αγάπη του Θεού και να την εκφράζουν με τη ζωή τους. Στην εφαρμογή των εντολών του Θεού αποβλέπει το ποιμαντικό έργο της Ενορίας.

Συμπληρωματικά θα λέγαμε, ότι η Ενορία έχει σκοπό να ενώσει τους ανθρώπους σε κοινωνία μία.

Η Ενορία είναι κατ' εξοχήν κοινωνία προσώπων.

Είναι κοινωνία μεταξύ των ανθρώπων.

Είναι κοινωνία μεταξύ Θεού και ανθρώπων.

Είναι μια θεανθρώπινη κοινωνία.

Μία κοινωνία που βρίσκεται «καθ' οδόν» προς την τελειότητα που δεν τελειώνει ποτέ.

Η κοινωνία αυτή επιτυγχάνεται με την ενότητα την οποία αγωνίζεται να φέρει η Εκκλησία στον κόσμο.

Η απομάκρυνση του ατομικιστικού συμφεροντολογικού φρονήματος.

Η ταπείνωση, η υπομονή, η συγχωρητικότητα που καλλιεργούνται μέσα στο χώρο της Ενορίας βοηθούν στην ενότητα.

Πάντοτε βεβαίως υπάρχει και στο χώρο της Ενορίας η ατέλεια, οι νοσηρές καταστάσεις.

Γ' αυτά όμως σε μια επόμενη επικοινωνία μας. ■

ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

JET OIL

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

ΓΚΑΤΖΩΝΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 23770 22560

Ανδρικά Ενδύματα **ST. MORITZ**

Θασιτή - Βότση Αργυρή

Ιερισσός Χαλκιδικής

Τηλ.: 23770 23.145 • Κιν.: 6974 14.69.83

Γυναϊκεία Ενδύματα
Ουρανία

Ιερισσός Χαλκιδικής • Τηλ.: 23770 23.102

«ΜΑΥΡΟ ΑΛΩΝΙ»

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΤΟ 1821 ΜΕ ΚΑΤΑΛΗΞΗ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΑΙΑ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ ΤΩΝ 400 ΙΕΡΙΣΣΙΩΤΩΝ ΣΤΟ «ΜΑΥΡΟ ΑΛΩΝΙ» ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

Η Ιερισσός υπήρξε ανέκαθεν μια ζωντανή παρουσία στα εθνικά προσκλητήρια και συγχρόνως μια εστία με πλούσια λαϊκή παράδοση.

Ας πάρουμε όμως τα γεγονότα από την αρχή: Επίκεντρο της επανάστασης υπήρξε η αγιορείτικη πολιτεία, στην οποία είχε φθάσει κατ' εντολή του Αλεξ. Υψηλάντη, ο φιλικός Εμμανουήλ Παπάς, κορυφαίος των ευπατρίδων καταγόμενος από την Δοβίστα των Σερρών, βαθύπλουτος τραπεζίτης και έμπορος, που ήλθε να θυσιάσει τα πάντα στο βωμό του γένους, προερχόμενος από την Κωνσταντινούπολη, ο οποίος αποβιβάστηκε στην Ιερά Μονή Εσφιγμένου, ξεφόρτωσε πολεμικό υλικό και έπειτα από σχετικές διαδικασίες άρχισε η στρατολογία και ο εξοπλισμός των μοναχών. Ο ίδιος ζήτησε τη σύμπραξη και την οικονομική ενίσχυση από τις μονές, ενώ ταυτόχρονα ζήτησε από τα Ψαρά να αποστείλουν εξοπλισμένα καράβια για την απόκρουση ενδεχομένων αποβιβάσεων των Τούρκων. Στα τέλη Μαΐου κηρύχθηκε η επανάσταση στο πρωτάτο των Καρυών με πανηγυρική δοξολογία.

Η επανάσταση στη Χαλκιδική είχε αρχίσει με τη δυναμική συμμετοχή του Αγίου Όρους και η εξέγερση όλης της Μακεδονίας επιβεβαίωσε την εθνική αποστολή που είχε καταγράψει πριν δυο χιλιάδες χρόνια περίπου ο Πολύβιος: «ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΦΡΑΓΜΑ Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ».

Ο Πολύγυρος επαναστάτησε την 17η Μαΐου 1821. Η Κασσάνδρα βρέθηκε επαναστατημένη το Σεπτέμβριο του ιδίου έτους αλλά, στις 13 Νοέμβρη

οι επαναστάτες λύγισαν στο στενό της Ποτίδαιας.

Ο Εμμανουήλ Παπάς με 1000 Αγιορείτες πολεμιστές με αρχηγούς τον αρχιμανδρίτη Βατοπαίδιου Θεόφιλον, Λαύρας Ναθαναήλ, Εσφιγμένου Ευθύμιον και Ξενοφώντος Γεδεών, που κινήθηκε προς βορράν κατά μήκος της Χερσονήσου του Άθω, ξεσήκωσε την Ιερισσό, τα Μαντεμοχώρια και όλα τα χωριά που βρίσκονται στη βορινή πλαγιά του Χολομώντα. Οι παραπάνω ήταν ανοργάνωτοι και κακώς εξοπλισμένοι, με ξύλα οι περισσότεροι στα χέρια.

Ο Μπαϊράμι Πασάς όμως ερχόταν από ανατολικά και ο Γιουσούφ Μπέης της Θεσσαλονίκης, αφού συγκέντρωσε δυνάμεις από τα δυτικά, ο Εμμανουήλ Παπάς με τη φάλαγκά του βρέθηκε μεταξύ δυο πυρών στα στενά της Ρεντίνας και υποχρεώθηκε να υποχωρήσει προς το Άγιον Όρος.

Ο Μπαϊράμι Πασάς προσχώρησε μέσω Σταυρού και Ολυμπιάδας προς το Στρατώνι και Ιερισσό.

Είχε προηγηθεί η κήρυξη του ιερού πολέμου από τον Σουλτάνο και Χαλίφη Μαχμούτ με το αυτοκρατορικό φερμάνι του, της 3ης Μαΐου 1821 που αναφέρει:

«Το παράγγελμα του Ιερού Σερή επιβάλλουν όπως, αυτοί μεν οι άπιστοι διαπερνώνται εν στόματι ρομφαίας, τα τέκνα και αι γυναίκες εξανδραποδίζονται, τα υπάρχοντα των διανέμονται μεταξύ των πιστών νικητών του Ισλάμ, αι δε εστίαι των παραδίδονται εις το πυρ και την τέφραν ούτως ώστε αλέκτορος φωνή να μη ακουσθεί πλέον εν αυτοίς».

Τα σχετικά έγγραφα που βρέθηκαν στα μουσουλμανικά ιεροδικεία της Θεσσαλονίκης και

Βεροίας και δημοσιεύθηκαν από τον Μακεδόνα εκ Βλάστης ερευνητή-ιστορικό κ. Ιωάννη Βασδραβέλη, είναι συνταρακτικά, γιατί περιγράφουν και ομολογούν επίσημα από τουρκικής πλευράς, τα αιματηρά γεγονότα και την γενοκτονία βήμα προς βήμα.

Όπως μας πληροφορεί ο κ. Βασδραβέλης στο βιβλίο του με τίτλο, «οι Μακεδόνες εις τους υπερ της ανεξαρτησίας αγώνες», η σύλληψη και η σφαγή των Ιερισσιωτών έγινε από τον μουτσελιμη Θεσσαλονίκης, τον Γιουσούφ Μπέη, ο οποίος αφού κατέπνιξε με σφαγές κάθε επαναστατική απόπειρα στη Θεσσαλονίκη και με την έκδοση του φερμάνιου με το οποίο διατάσσονταν η εξόντωση των επαναστατών της Χαλκιδικής, εξεστράτευσε μέσω της κοιλάδας του Λαγκαδά και κατέφθασε στην Ιερισσό, σκορπίζοντας στο διάβα του τον όλεθρο και τον θάνατο.

Εγκαταστάθηκε με το επιτελείο του στο ύψωμα «ΑΛΩΝΙ» όπου υπήρχε το μετόχι της Ιεράς Μονής Ζωγράφου, απ' όπου επιτηρούσε ολόκληρη την περιοχή και τους επαναστάτες του Εμμανουήλ Παπά, που βρισκόταν στο Άγιον Όρος.

Κατά άλλη εκδοχή, στα δραματικά γεγονότα της Ιερισσού, πρωτοστάτησε από τουρκικής πλευράς ο Μπαϊράμι Πασάς, ο οποίος προχώρησε μέσω Σταυρού-Ολυμπιάδας προς Στρατώνι και την Ιερισσό και πέρασε όλους τους άνδρες της Ιερισσού «εν στόματι ρομφαίας» και εξανδραπόδισε τα γυναικόπαιδα.

Ήταν άνοιξη πριν 189 χρόνια, και τ' αηδόνια μεθυσμένα στις φραγές, με το διαφορετικό από τις άλλες φορές κελιάδισμα τους, συμμετείχαν σε ένα δράμα καταστροφής και αίματος.

Είχε τελειώσει η επανάσταση σε μια Χαλκιδική πνιγμένη στο αίμα, καμένη γη, χαροκαμένη μάνα.

Τα γυναικόπαιδα της Ιερισσού, δέχτηκαν τη μοίρα τους στο Άγιο Όρος, όπου είχαν καταφύγει. Συμφώνησαν να παραδώσουν τα όπλα τους οι επαναστάτες και να επιστρέψουν ανενόχλητοι στα σπίτια τους.

Μα εκεί τους περίμεναν οι μπαμπέσηδες οι Τούρκοι.

Πήραν τα όπλα των παλικαριών, των παιδιών, των γυναικών, των γερόντων και ύστερα παρασπόνδησαν.

Διέταξαν να περάσει ο Λαός κάτω από τον ταπεινωτικό ζυγό, που σχημάτιζαν δυο τούρκικα γιαταγάνια.

Έπρεπε να σκύψουν το κεφάλι, να αποδεχτούν το όνειδος. Ήταν οι ηττημένοι και είχαν παραδώσει τα όπλα τους, βρισκόταν στο έλεος των νικητών.

Τότε ακριβώς ξέσπασε, σαν μια αναλαμπή των Ουρανών, η άγια εκείνη τρέλα, που εναποθέτει στους καιρούς σφραγίδα δωρεάς στο κούτελο των Ελλήνων.

Το παλικάρι που «με τον ήλιο παράβγαινε» καθώς λείει το τραγούδι, πέταξε πέρα τα σπαθιά.

Έτος 1963, ο αείμνηστος Περικλής Βεργίνης «πρωτοσυρτής» στον «Καγκελευτό» στο «Μαύρο Αλώνι» (φωτογραφία του Ι. Μαρινού)

Οι άοπλοι, οι κυκλωμένοι, οι αδύναμοι δεν έσκυβαν το κεφάλι. Δεν ταπεινώνονταν και γνώριζαν ότι αυτό σημαίνει θάνατο.

Έπεσε ο εχθρός πάνω στο σωρό και έσφαζε αράδα, κοκκίνισε η χλόη, βάφθηκαν παπαρούνες τα πρώτα άσπιλα κρίνα του αλωνιού.

Τετρακόσιοι Ιερισιώτες σφάχτηκαν σαν τα αρνιά της Λαμπής.

Μα δεν προσκύνησαν. Αυτό είναι το μεγάλο γεγονός.

Χρόνια και χρόνια η Ιερισσός θυμότανε και θυμάται το γεγονός, μεταλαμπαδεύει από πατέρα σε γιο την μνήμη, διδάσκει το τραγούδι της σφαγής, ακολουθεί τα βήματα του «Καγκελευτού» χορού.

Γιατί ο Λαός, σαν δεν μπορεί να μιλήσει, σαν δε γνωρίζει να γράφει, τότε πιάνει το χορό, Ιερό χορό, κουβέντα με το Θεό, με τα περασμένα και

τά μελλούμενα.

Οι αγώνες των Μακεδόνων του 21 με τη μεγάλη και αιματηρή συνεισφορά της Χαλκιδικής και του Αγίου Όρους, είναι συνεισφορά αίματος και δακρύων, αλλά συνεισφορά αποφασιστική και προπαντός αποδεικτική της εθνικής μας ενότητας. Γιατί οι Μακεδόνες εξεγέρθηκαν, πολέμησαν και θυσιάστηκαν, έχοντας πλήρη συνείδηση ότι, συγκρατώντας με τα στήθη τους τις στρατιές των Οθωμανών, στον φλεγόμενο Ελληνικό Βορρά, άφηναν ανάσα στα μαχόμενα αδέρφια του Ελληνικού Νότου, να πυργώσουν την Ελευθερία του γένους πάνω στα κόκαλα τα ιερά.

Πολλοί είναι εκείνοι, που σήμερα με την άνεση της ελεύθερης γνώμης προσπαθούν να ξεχωρίσουν τις τάξεις των ανθρώπων, τα κίνητρα και τα συμφέροντα που κρυβόταν πίσω από την αγωνιστική

διάθεση των τότε αγωνιστών.

Σεβόμαστε την ενέργειά τους, αλλά εκείνο που μετράει για τον Ελληνισμό είναι το αποτέλεσμα.

Οι αγωνιζόμενοι Έλληνες επί 400 ολόκληρα χρόνια, απέδειξαν ταυτόχρονα ότι το Έθνος οφείλει ν' αγωνίζεται με τις δικές του και μόνο δυνάμεις, καθ' ότι αυτό έχει αποδειχθεί περίτρανα σε όλους τους ανά τους αιώνες αγώνες του.

Παράλληλα όμως οι πρόμαχοι εκείνοι της Ελευθερίας, προσέβλεπαν σε μια Ελλάδα νέα και ένδοξη λαμπρότερης εκείνης που παρέδιδαν.

Το μεγάλο ερώτημα και ο προβληματισμός, που κυριαρχεί σήμερα είναι, ποια Ελλάδα θα παραδώσουμε εμείς στους απογόνους μας! ■

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

Τέχνη χρῶ

Κείμενο : ΡΙΖΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

«Τέχνη χρῶ» είναι ένα απο τα 145 «Δελφικά Παραγγέλματα» και στη νεοελληνική γλώσσα θα ερμηνεύονταν ως «Να ασκείς την τέχνη». Τα Δελφικά Παραγγέλματα είναι λιτές αποφθεγματικές εκφράσεις, δύο έως πέντε λέξεων, μεστές σοφίας, με συμβουλευτικό και προτρεπτικό χαρακτήρα που επιτάσσουν την αρετή και δημιουργούν από μόνα τους, συνολικά, μια πλήρη ηθική διδασκαλία. Μπορούν να λειτουργήσουν και σα σπερματικές σκέψεις διαλογισμού, απελευθερώνοντας με το στοχασμό ποικίλους μαργαρίτες σοφίας. Οι σοφοί που τα παρέδωσαν στο «Μαντείο των Δελφών» είναι οι Θαλής ο Μιλήσιος, Πιττακός ο Μυτιληναίος, Βίας ο Πρηνεύς, Σόλων ο Αθηναίος, Κλέοβουλος ο Ρόδιος, Περικλῆς ο Κορίνθιος και Χίλων ο Λακεδαιμόνιος.

«Τέχνη ονομάζεται το σύνολο της ανθρώπινης δημιουργίας με βάση την πνευματική κατανόηση, επεξεργασία και ανάπτυξη, κοινών εμπειριών της καθημερινής ζωής σε σχέση με το κοινωνικό, πολιτισμικό, ιστορικό και γεωγραφικό πλαίσιο στο οποίο διέπονται. Αποτελεί μια ευρύτερης ερμηνείας ονομασία που χρησιμοποιείται για να

περιγράψουμε την διαδικασία, της οποίας προϊόν είναι κάτι το μὴ φυσικό, το οποίο ακολουθεί τους κανόνες του δημιουργού. Στον Δυτικό κόσμο η τέχνη περιγράφεται ως art, από το Λατινικό ars που εν μέρει σημαίνει διακανονίζω, διευθετώ.»

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια.

Η γνώμη μου είναι πως τέχνη είναι η ανάγκη του ανθρώπου για έκφραση χρησιμοποιώντας την εμπειρία του, την δεξιότητα του και την αισθητική του αντίληψη. Κάτι που στη συνέχεια μετατρέπεται σε εργαλείο με το οποίο καλείται να αντιμετωπίσει καταστάσεις και να βελτιώσει το βιοτικό του επίπεδο. Κάθε έργο τέχνης είναι μια ιδέα στενά συνδεδεμένη με τις ιδέες της εποχής και πάντα προσδιορίζει την ανάπτυξη του πολιτισμού αυτής της εποχής. Έτσι η τέχνη, εκτός από την αισθητική της αξία έχει και την αναγνωριστική της σημασία. Η τέχνη μας φέρνει σ' επαφή με τα βάθη των αιώνων αλλά και με τα βάθη της ψυχής του ανθρώπου. Μας ξεναγεί στα μυστικά της κοινωνίας όπου μέσα από τις σχέσεις προσώπων, τάξεων και χαρακτήρων, μέσα από την πάλη, αποκαλύπτουμε τη ζωή σ' όλες τις διαστάσεις. Η τέχνη ήταν πάντα ταξική. Γι' αυτό η πάλη

The Scream (Νορβηγικά: Skrik) 1893, Edvard Munch

που υπάρχει στον ιδεολογικό τομέα υπάρχει και στην τέχνη. Στην πάλη αυτή επιζεί και μένει αθάνατη εκείνη η τέχνη που γεννήθηκε μέσα από τη ζωή κι αγκάλιασε τα πλατιά στρώματα του λαού, εκείνη η τέχνη που κτίστηκε στην αλήθεια και την ανθρωπιά. ■

APARTMENTS TO RENT
ZIMMER ZU VERMIETEN

THANOS

IERISSOS CHALKIDIKIS
TEL. 00302377023437 MOB. 00306974781351
e-mail thanosps@otenet.gr

Λαχαροπλαστική
Παρθενιάδης

ΙΕΡΙΣΣΟΣ
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΔΗΣ
ΤΗΛ. 23770 23032
23800

Ο γιορτασμός των Θεοφανείων στην Ιερισσό το 1961

Κείμενο : ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΚΥΡΟΥ, φιλόλογος

Σχεδόν 30 χρόνια μετά τον καταστρεπτικό, για την Ιερισσό και γενικά τη Βόρειο Χαλκιδική, σεισμό (26-9-1932) οι κάτοικοι της Ιερισσού γιόρτασαν το 1961 για πρώτη φορά στην καινούργια εκκλησία¹ της κωμόπολης τη γιορτή των Θεοφανείων (6 Ιανουαρίου) με την τέλεση θείας Λειτουργίας και συμμετείχαν ψυχολογικά καλύτερα, λόγω καινούργιας εκκλησίας, στον «καθαγιασμό των υδάτων», στην προκυμαία της. Σύμφωνα με την ειδησεογραφία – ανταπόκριση του Γιάννη Κυθηραίου² από την Ιερισσό-, της εφημερίδας «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ», στο φύλλο αρ. 399 της 15-1-1961, σελ. 4, με τίτλο «ΤΑ ΦΩΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΙΣΣΟΝ» (βλέπε φωτοτυπία) ο γιορτασμός των Θεοφανείων πραγματοποιήθηκε με την παρακάτω διαδικασία: Το πρωί στην εκκλησία του Γενεσίου της Θεοτόκου ψάλλθηκε ο Όρθρος της γιορτής και τελέστηκε η θεία Λειτουργία με ιεραρχό τον τότε Μητροπολίτη Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου Παύλο, ο οποίος κήρυξε και τον θείο λόγο. Μετά τη θεία Λειτουργία, γύρω στις 11 π.μ., σχηματίστηκε εκκλησιαστική πομπή, στην οποία προηγούνταν τα εξαπτέρυγα και τα λάβαρα και ακολουθούσαν ο κλήρος και ο λαός (που τον αποτελούσαν οι κάτοικοι της κωμόπολης και πολλοί ξένοι επισκέπτες) με κατεύθυνση προς

Έτος 1972, Θεοφάνεια στην Ιερισσό [φωτογραφία του Γ. Μαρίνου]

τη θάλασσα. Στην προκυμαία με την επίβλεψη του Διοικητή και των Ναυτών του Λιμενικού Σώματος τηρήθηκε υποδειγματική τάξη. Δεξιά και αριστερά σε απόσταση 50 μέτρων ήταν παρατεταγμένα κατά μήκος προς το βάθος της θάλασσας όλα τα σκάφη της συγκοινωνίας³ κατάλευκα και σημαιοστολισμένα σε σχήμα Π και μπροστά από αυτά το πετρελαιοκίνητο «ΤΑΣΟΣ»⁴, το οποίο παρέλαβε τον Μητροπολίτη και τους επισήμους

και ανοίχθηκε στην θάλασσα. Μετά από λίγη ώρα ο Μητροπολίτης ψάλλοντας το απολυτίκιο της γιορτής, το «*Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου σου, Κύριε,...*», έριξε τον Σταυρό στη θάλασσα και έτσι αγιάσθηκαν τα νερά. Αμέσως πέντε νεαροί Ιερισσιώτες έπεσαν στη θάλασσα, για να βρουν τον Σταυρό, ενώ οι καμπάνες ηχούσαν χαρμόσυνα, οι σειρήνες των σκαφών με προηγούμενο το ημιπούλμαν «ΛΕΥΤΕΡΙΑ» του καπετάν Μιλτιάδη

Θεοφάνεια στην Ιερισσό. Ο νεαρός Ιερισσιώτης, ο οποίος «έπιασε» τον σταυρό, ανέβηκε στη συνέχεια στο πλοίο των επισήμων και τον παρέδωσε στον Μητροπολίτη, φιλώντας του το χέρι. [φωτογραφία της Μ. Γιαννάκη]

Σουλτάνη⁵, έσχιζαν τον αέρα και λευκά περιστέρια ελευθερώθηκαν στον αέρα από πιστούς κάνοντας κύκλους πάνω από τα κεφάλια των πιστών. Τον Σταυρό βρήκε ο νεαρός Ιερισιώτης ναυτικός Κώστας Καλαϊτζής⁶, ο οποίος στη συνέχεια ανέβηκε στο πλοίο των επισήμων και τον παρέδωσε στον Μητροπολίτη, φιλώντας το χέρι του. Με το τέλος της τελετής του «καθαγιασμού των υδάτων», ο Μητροπολίτης και οι επίσημοι αποβιβάστηκαν στην προκουμαία και επέστρεψαν «εν πομπή» με τους πιστούς στην εκκλησία, όπου τελείωσε ο γιορτασμός των Θεοφανείων.

Σημειώσεις:

¹ Μετά τους σεισμούς του 1932 οι κάτοικοι της νέας Ιερισσού, που κτίστηκε περίπου 500 μέτρα από την παλιά, που καταστράφηκε ολοκληρωτικά, εκτελούσαν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα σε πρόχειρο κτίσμα (παράγκα). Οι ενέργειες για την οικοδομή κανονικού κτισματος άρχισαν τον Οκτώβριο του 1950, όταν υπέβαλαν στον τότε Μητροπολίτη Ιερισσού Διονύσιο οι μεν κάτοικοι αίτηση για σύσταση ερανικής επιτροπής για τη διενέργεια εράνου με σκοπό την ανέγερση ναού, το δε εκκλησιαστικό συμβούλιο αναφορά, όπου φαινόταν ο ενθουσιασμός των κατοίκων για την ανέγερση ναού και στη συνέχεια ο Μητροπολίτης, εγκρίνοντας το αίτημα, έστειλε τα παραπάνω έγγραφα στην Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία με την σειρά της τα έστειλε στις αρχές Νοεμβρίου στο υπουργείο Θρησκευμάτων και Εθνικής παιδείας. Η ερανική επιτροπή συστάθηκε το Οκτώβριο του 1955 και άρχισε η οικοδόμηση του ναού, η οποία ολοκληρώθηκε τέλη του 1959 και σύμφωνα με την μαρτυρία του τ. Γραμματέα του Δήμου Ιερισσού κ. Γιάννη Μαρίνου, ο ναός λειτούργησε για πρώτη φορά στις αρχές του 1960 και επίσημα τα Χριστούγεννα του ίδιου έτους, που έγιναν τα εγκαίνια.

² Δεν έχουμε πληροφορίες γι' αυτόν. Υποθέτουμε ότι το επώνυμό του είναι ψευδώνυμο.

³ Δεν γνωρίζουμε ποια ήταν αυτά τα σκάφη.

⁴ Γνωρίζουμε ότι ιδιοκτήτες του σκάφους «ΤΑΣΟΣ» ήταν οι Δημήτριος Ψέμας και Δημήτριος Παντελής.

⁵ Ο Μιλτιάδης Σουλτάνης γεννήθηκε το 1911 και πέθανε το 1999.

⁶ Ο Κώστας Καλαϊτζής γεννήθηκε το 1940 και απεβίωσε το 2002. Θεωρείτο από τους καλύτερους κολυμβητές της Ιερισσού. ■

εφημερίδα
«ΦΩΝΗ ΤΗΣ
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ»
φύλλο αρ. 399
της 15-1-1961
σελ. 4

ΤΑ ΦΩΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΙΣΣΟΝ

ΙΕΡΙΣΣΟΣ 19— 'Υπερπλήρης πιστών ή νέα εκκλησία της πόλεώς μας - λειτουργούσα από την πτώση των Χριστουγέννων—έόρτασε μεγαλοπρεπώς έφ'ετος την πανήγυρην των «Φώτων», χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου 'Ιερισσοῦ κ.κ Παύλου, δστις, με τέδωσεν σ' οργικότητα εις τό εκκλησίασμα τό θεόλνευστον κήρυγμα τής ήμέρας.

Μετά την θείαν λειτουργίαν περί ώραν 11 π.μ. υπό ήλιόλουστον ατμόσφαιραν, προπορευόμενων των χρυσοποικίλων έξαπτερυγίων και λαβάρων, ή πομπή έβάδισεν την άγουσαν προς την θάλασσαν, ακολουθουμένη από τά πλήθη πού με τάξιν και θρησκευτικόν δέος, έσχημάτισαν μίαν βουβήν άτέλειωτον ούδράν κοσμοπλημύρας επί του δρόμου.

Πρωτοφανής κοσμοπλημύρα όφειλομένη άσφαλώς και εις τούς πολλούς ξένους πού ήλθον εις 'Ιερισσον διά τήν γιορτάσσουν και θαυμάσουν τό ύπεροχο θέαμα τής καταδύσεως του Σταυρου εις την θάλασσαν.

Εις την προκουμαίαν τή επιβλέπει του Διοικητου και των Ναυτιών του Διμενικοθ Σώματος, έτηρήθη ύπυδειγματική τάξις. Δεξιά και άριστερά εις άπόκτασιν πενήκοντα μέτρων, ήτο παρατεταγμένα κατά μήκος πρό, τό βάθος τής θάλασσας, όλα τά σκάφη τής συγκοινωνίας, καταλευκα και σηματολόγιστα εις σχήμα Π, και πρό αυτών, τό πετρολαιοκινητον «ΤΑΣΟΣ» τό ό τοιόν παρέλαβεν τον Σεβασμιωτάτον και τούς έπισήμους και ήνοίχθη εις την θάλασσαν.

Με κομένην την άναπνοήν τά πλήθη άνέμενον την κατάδυσιν του Σταυρου, και όταν μελωδικάτα και χαρμόσυνα ήκούσθη τό «'Εν 'Ιορδάνη βαπτιζόμενου σου Κύριε» από τή χείλη του Σεβασμιωτάτου, ό Σταυρός έρίπτετο εις την θάλασσαν από τή χειρα του Δεσπότου καθυγαζοντιο, τά ύδατα.

Πέντε γεροδεμένα παλληκάρια θαλασσοπούλια με τά μπρούτζινο ήλιοκαμένα κορμιά τους, έπεσαν στην θάλασσα από την στερία, σχίζοντας με άφρους τά κύματα προς άνεύρεσιν του Σταυρου. Οι καμπάνες ήχουν χαρμόσυνα, και οι σειρήνες των παρατεταγμένων σκαφών, έσχιζαν δαιμονισμένα τον αέρα προηγούμενου του ήμιπύλμαν «ΔΕΥΤΕΡΙΑ» του καπειάν Μιλτιάδη Σουλτάνη. Λευκά περιστρωτά έξαπολύθησαν υπό των πιστών, διαγράφουσαι κύκλους. άνωθεν των πλοίων και των κεφαλών των πιστών των πανηγυριστών συμβολικάτα. Τά πλήθη συννοθούμενα παρηκολούθουν με άνυπομονησίαν την άνεύρεσιν του Σταυρου, όσπου έθεαθη τό δελφίνη του χωριου μας ό νερός ναυτικός Κώστας Καλαϊτζής: τά άναρηχάτε επί του πλοίου των έπισήμων κρατών τον Σταυρόν εις την χειραν του τον όποιον παρέδωσεν εις τον Σεβασμιωτάτον άσπασθεις την δεξιάν του.

'Ακολούθως ό Δεσπότης μετά των έπισήμων άποβιβασθε τις εις την προκουμαίαν προηγήθησαν και πάλι τής πομπής επιστρέφοντες εις την εκκλησίαν όπου και έλαβεν τέλος ή ύπεροχος αυτή τελετή, και άγια πανήγυρις των «Φώτων» σιην 'Ιερισσοῦ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΥΘΗΡΑΙΟΣ

Μουράγιο
Εστιατόριο

6973 650178
6972 264630
Ιερισσόε Χαλκιδικής

ΤΗΛ.: 23770 22660

Κεντρικός Αγοράς Ιερισσού
Μουράγιο
Εστιατόριου
Παραλία

FREDA

ΔΕΣΛΗΣ Γ. ΧΡΗΣΤΟΣ
ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ - ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ
ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

1964, δασκάλα και μαθήτριες του «Ταπητουργείου» [φωτογραφία της Α. Βλάχου]

Παίρνοντας νερό από δημόσια βρύση [φωτογραφία του Γιάννη Μπρέλη]

1963, «Βρωμοτρίτη»
στου «Σταθάκου»

διακρίνονται:

Γιάννης Ζέκιος,
Νίκος «Κούρκα» Παρθενιώτης,
Γιάννης Τσιριγώτης,
Μίτσος Πάχος,
Βασίλης Σταθάκος,
Στέλιος Μπαντής,
Βασίλης Καραδήμος,
Γιώργος Τζιτζος
και άλλοι.

[φωτογραφία του Ν. Παρθενιώτη]

Παρέα στο «Μαύρο αλώνι» [φωτογραφία της Δ. Μήτρου]

«Γιωργάδες» στο μερεμέτισμα [φωτογραφία της Σ. Γιώργου]

Ο κεντρικός δρόμος της χιονισμένης Ιερισσού. Διακρίνεται η Ρούλα Σακελαρίου .
[φωτογραφία του Χ. Σακελαρίου]

«Πατσαρίκα» [φωτογραφία του Χ. Σακελαρίου]

1960,
μαθητές του δημοτικού
σχολείου
έξω από τον νεόκτιστο ναό
«Γενnéσεως της Θεοτόκου»

διακρίνονται:

Γιάννης ο δάσκαλος,
Παπαθανάσης και
Στέργιος Γκατζώνης.
[φωτογραφία της Δ. Μήτρου]

Παντοπωλείο «Σουλτάνη» [φωτογραφία του Χ. Σουλτάνη]

Χορός στην πανήγυρη του Προφήτη Ηλία [φωτογραφία της Δ. Μήτρου]

Ιερισσιώτικα έθιμα Αποκριάς-Τυρινής Καθαράς Δευτέρας και Αγιά Θεodώρα

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

Οι πρόγονοι μας, ενδιαφερόμενοι, να αναπτύξουν τις μεταξύ τους ανθρώπινες σχέσεις, φρόντισαν και καθιέρωσαν έθιμα, τα οποία είχαν σαν κύριο μέλημα, τον ανθρώπινο παράγοντα.

Παράλληλα όμως, επειδή ήταν άνθρωποι γαλουχημένοι με τα θρησκευτικά τους πιστεύω, σαν χριστιανοί ορθόδοξοι, επιδίωξαν οι δυο αυτές αρετές, να έχουν άμεση συνάφεια με τα έθιμά τους.

Έτσι, αναφερόμενοι στα έθιμά μας, γινόμαστε κοινωνοί αυτής της διαπίστωσης.

Για τα έθιμα που γράφω στην επικεφαλίδα του παρόντος, θα προσπαθήσω να καταγράψω όλες τις επί μέρους ενέργειες κάθε εθίμου, όπως τις βίωσαν οι γονείς μας.

ΣΑΒΒΑΤΟ ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ

Αυτό το Σάββατο, το αφιέρωναν στους νεκρούς των, για τους οποίους τελούσαν μνημόσυνα στην εκκλησία και τις απογευματινές ώρες της ίδιας ημέρας διάβαζαν τρισάγια στους τάφους των νεκρών. Το έθιμο αυτό εξακολουθούν να το τηρούν και οι σημερινοί άνθρωποι.

Από αυτήν την εβδομάδα άρχιζαν και τα καρναβάλια και η διάρκειά τους παλιά, ήταν μέχρι και την Κυριακή της Τυρινής.

Η Ιερισσός δεν είχε ποτέ οργανωμένο καρναβάλι. Τα καρναβάλια ήταν αυτοσχέδια και προκαλούσαν πολύ γέλιο.

Αποκριάτικο γλέντι με τον "Καλιάκα" και την παρέα του σε φιλικό σπίτι (φωτογραφία της Σ. Γιώργου)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ

Ήταν η εβδομάδα του «φαγώσ'μου», δηλαδή κατάλυσης στα πάντα, «κρεοφαγία».

Η αποκριά εκτός από τα καρναβάλια και τους χορούς στα χοροστάσια με Ιερισσιώτικα τραγούδια, και τα συγγενικά και φιλικά γλέντια τις βραδινές ώρες της κυρίας ημέρας, στα σπίτια, που σχεδόν (κατά παρομοίωση), καιγόταν όλα, δεν είχε να επιδείξει τίποτε άλλο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ

Η Τυρινή (τυροφάγος), όπως ονομάζεται, είναι η τελευταία ημέρα του «φαγώσ'μου», όπως συνηθίζομαι να λέμε και εννοούμε την λευκή νηστεία.

Στον εσπερινό της Κυριακής της Τυρινής, συνήθεια τους ήταν, να εκκλησιάζονται όλοι οι πιστοί, γιατί μετά το τέλος του εσπερινού, ακολουθούσε η μεταξύ τους συγχώρηση.

Έπαιρναν θέση μπροστά από το ιερό οι ιερείς με τις παπαδιές τους και ένας, ένας οι χριστιανοί, αφού έκαναν το σχήμα της μετάνοιας, φιλούσαν πρώτα

το χέρι των ιερέων και στη συνέχεια τις παπαδιές, ζητώντας συγχώρηση. Παράλληλα ακολουθούσε η μεταξύ των χριστιανών συγχώρηση με εναγκαλισμούς, λέγοντας ο ένας στον άλλο, «σχώρημι κι τες σχωρέσ'». Το έθιμο αυτό εξακολουθεί να γίνεται και σήμερα, αλλά με πολύ ελάχιστους συνεχιστές. Και δεν είχε κανέναν άλλο λόγο η διαδικασία αυτή από το να συμφιλιώνονται οι άνθρωποι μεταξύ τους, για τις όποιες τυχόν παρεξηγήσεις. Γιατί, από την καθαρή Δευτέρα που ακολουθεί, αρχίζει η νηστεία της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και η περίοδος προετοιμασίας κάθε χριστιανού για την θεία μετάληψη.

Τις βραδινές ώρες της Τυρινής, μόλις νύχτωνε, τα ζευγάρια πήγαιναν στο σπίτι του κουμπάρου τους, δηλαδή σ' αυτόν που τους στεφάνωσε και, πηγαίνοντας, έφερναν μαζί τους έν πιάτο που είχε χαλβά και ένα μπουκάλι κατοστάρι ούζο. Στην εξώπορτα που τους υποδεχόταν το ζευγάρι των κουμπάρων τους, έκαναν το σχήμα της μετάνοιας λέγοντας το «σχώρημι κι τες σχωρέσ'», δηλαδή συγχώρησε με και ο Θεός να σε συγχώρεση. Αν ο κουμπάρος είχε στεφανώσει και άλλα ζευγάρια, η παρέα μεγάλωνε με την προσέλευσή τους, όμως γινόταν και πιο μεγάλη με τη συμμετοχή συγγενών και φίλων του σπιτονοικοκύρη, οι οποίοι θα συμμετείχαν και αυτοί στο γλέντι που θα ακολουθούσε.

Αφού τελειωνε η προσέλευση επισκεπτών, στρώνονταν οι τάβλες με τα φαγητά της λευκής νηστείας, δηλαδή ψάρια, μακαρόνια, (τα μακαρόνια ήταν απαραίτητα, γιατί πολλές οικογένειες είχαν τη συνήθεια να τα τρώνε μόνο αυτή τη μέρα), τυριά, αυγά και πίτες, που τις έφτιαχναν οι νοικοκυρές. Αρχίζαν τα τσουγκρίσματα με το κρασί και κυριαρχούσε η ευχή: «'Αντι, καλή σαρακοστή». Μπαίνοντας στο κέφι, άρχιζαν τα Ιερισσιώτικα αποκριάτικα τραγούδια. Στη διάρκεια του γλεντιού, τα καρναβάλια που περνούσαν έξω από το σπίτι, ακούγοντας τραγούδια και χαρούμενες φωνές, έμπαιναν στο σπίτι και εκεί ήταν που γινόταν χαμός από γέλια και πειράγματα, μεταξύ των συνδαιτυμόνων.

Τις πρωινές ώρες και ύστερα από γερό ξεφάντωμα, έπαιζαν τον «χάσκα», που όλοι γνωρίζουμε. Στο σημείο αυτό τα γέλια ξεσήκωναν τη γειτονιά.

Πριν φύγουν από το σπίτι, ακολουθούσε η διαδικασία, το να συγχωράει ο ένας τον άλλο.

Το παραπάνω έθιμο, πέρα από τη διασκέδαση,

Έτος 1959, "Ο γάϊδαρος... αεροπλάνο", αυτοσχέδιο καρναβάλι Ιερισσού (φωτογραφία του Χ. Σακελάριου)

είχε και το χαρακτηριστικό της επικοινωνίας των ανθρώπων, της συναδέλφωσης, της άμεσης επαφής μεταξύ τους. Κάτι που δυστυχώς λείπει από τους σημερινούς ανθρώπους.

ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Αυτή τη μέρα, όταν ξυπνούσαν το πρωί τα μικρά παιδιά, οι μάνες τους, τα έστελναν πρώτα να πάνε να δούνε φωλιές από πουλάκια και μετά τα έδιναν να φάνε. Αυτό γινόταν γιατί η Καθαρή Δευτέρα συμπίπτει με την άνοιξη που την φέρνουν τα πουλιά.

Από αυτή την άγια μέρα, αρχίζει η αυστηρή νηστεία της Μεγάλης Τεσσαρακοστής την οποία οι γονείς μας τηρούσαν με θρησκευτική ευλάβεια, γιαυτό, πηγαίνουν στη θάλασσα για «γιαλέμα», δηλαδή να γιαλέψουν προϊόντα νηστεΐσματος, που μας τα δίνει η θάλασσα, όπως αχινούς, χταπόδια, φούσκες, πεταλίδες κ.λπ.

Πολλοί από τους σημερινούς ανθρώπους, κοντα στα νηστίσματα, αρνούμενοι να τηρήσουν τον χριστιανικό θεσμό της νηστείας, ψήνουν και μπριζόλες!

Το Σάββατο της πρώτης εβδομάδας των νηστειών, είναι η μνήμη των Αγίων Θεοδώρων. Την Παρασκευή το βράδυ που διαβάζονται οι πρώτοι χαιρετισμοί, οι χριστιανοί φέρνουν κόλλυβα στην εκκλησία και αφού διαβάσει την καθιερωμένη ευχή ο ιερέας, μοιράζονται στους πιστούς.

Στο μοίρασμα γίνεται της τρελής, από τους νέους να στριμώχνονται μεταξύ τους για να πάρουν κόλλυβα, προκειμένου να τα βάλουν κάτω από το μαξιλάρι τους, όταν θα κοιμηθούν, να ονειρευθούν, ποιον ή ποια θα πάρουν για σύζυγο.

Το έθιμο αυτό, έχει την αφετηρία του στους πρώτους χριστιανικούς χρόνους, όταν ο Ιουλιανός ο παραβάτης, ο οποίος, από χριστιανός που ήταν, έγινε ο μεγαλύτερος διώκτης και τύραννος των χριστιανών.

Όταν ο ίδιος διαδέχθηκε στο θρόνο τον γιο του μεγάλου Κωνσταντίνου, Κωνσταντίο, θέλοντας να κολάσει τους χριστιανούς, την πρώτη των

Έτος 1960, καθαρή Δευτέρα στο λιμάνι της Ιερισσού
(φωτογραφία της Μ. Γιαννάκη)

αγίων νηστειών εβδομάδα, που οι χριστιανοί την νηστεύουν, κάλεσε τον τότε Έπαρχο της πόλεως και τον διέταξε να μιάνει τους άρτους και τα τρόφιμα της αγοράς, με τα αίματα των θυσιών που έκαμαν οι ειδωλολάτρες.

Ο τότε αρχιερέας Ευδόξιος, είδε σε όραμα τον άγιο Θεόδωρο, ο οποίος υπηρετούσε στο Τηρωνικό τάγμα, και το όνομά του ήταν Τήρων, ο οποίος τον ενημέρωσε για τα σατανικά σχέδια του Ιουλιανού και παράλληλα του έδωσε την εντολή να ειδοποιήσει τους χριστιανούς και να τους καταστήσει γνωστή την σατανική ενέργεια του Παραβάτου, πειθοντάς τους επιπλέον ότι, δεν έπρεπε να αγοράσουν τρόφιμα από την αγορά γιατί είναι όλα μολυσμένα, και αντί αυτών, να βράσουν κόλλυβα

για την νηστεία τους.

Η προσφορά κόλλυβων το απόγευμα της Παρασκευής και του Σαββάτου, της πρώτης εβδομάδος των νηστειών, της μεγάλης τεσσαρακοστής, που έχει καθιερωθεί και η εορτή των Αγίων Θεοδώρων, αποτελεί ανάμνηση των γεγονότων που αναφέραμε.-

Και την ημέρα του Σαββάτου, εορτής των Αγίων Θεοδώρων, οι χριστιανοί πάλι πήγαιναν για γιαλέμα στη θάλασσα. ■

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

ΓΙΑΝΝΗΣ Π.ΜΑΡΙΝΟΣ

Το Κεντρικό
ΟΠΑΠ
 από το 1968

ΜΠΑΝΤΗ ΑΣΗΜΙΝΑ
 ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ Τ. 23770 22238 & 22228

LUXURY MOTORS

ΠΩΛΗΣΕΙΣ: ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ & ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

Παλαιχώρι Χαλκιδικής
 Τ. 23720 41921
 e-mail: motorsluxury@hotmail.com

Αριστοτέλης Παλύζος
 Κ. 6944 886709

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΗΣ
ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
 επιπλο-κουζίνα-ματεϊνιο

MAGNET
 ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
 Ιερισσός Χαλκιδικής
 Κεν. 6936551221

Τηλ. & Fax 23720 42030-41202
 Τηλ. 23770 22035
 E-mail: eleftheroudis@yahoo.gr

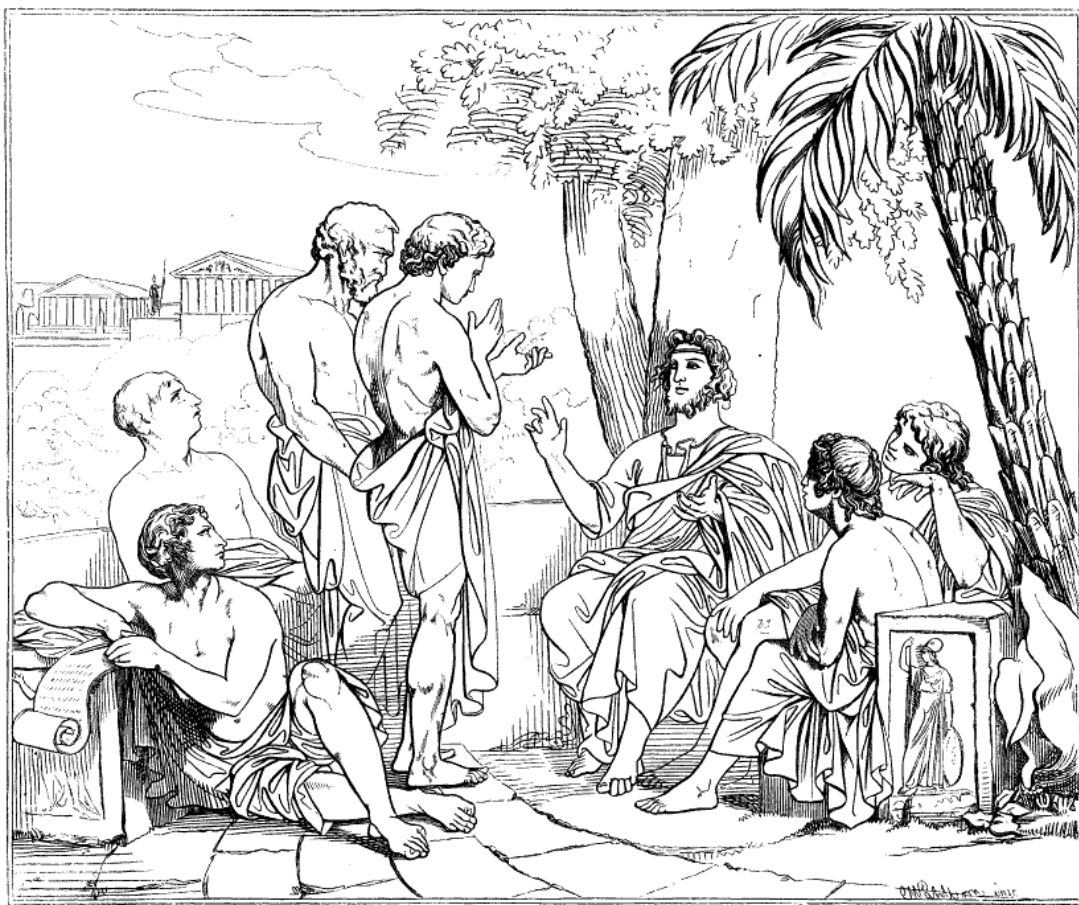
ΟΙΚΟΓΡΑΦΟ-JOHNSON & JOHNSON

Γνωριμία με τον πλατωνικό έρωτα

Κείμενο : **ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΡΙΤΣΑΡΝΤΣ**

Η διδασκαλία του Σωκράτη δια στόματος Πλάτωνα, αναγόμενη σε φιλοσοφία ασυγκρίτου αξίας διανοητικής, έχει θεμελιώσει τη σκέψη του σύγχρονου κόσμου. Η μορφή του διδασκάλου αντικειμενικοποιείται και εκφράζεται φιλοσοφικά από τον Πλάτωνα σε όλα τα έργα του καθιστώντας όλους μας κοινωνούς της. Ποια είναι η επαφή μας όμως όχι μόνο με την πλατωνική φιλοσοφία, αλλά με την φιλοσοφία γενικότερα;

Ο σύγχρονος άνθρωπος και δη ο Έλληνας δεν συνειδητοποιεί ότι η φιλοσοφία είναι συγκαλυμμένη γύρω του σε πολλές εκφάνσεις του σύγχρονου κόσμου λ.χ. σε πολιτικά συστήματα, συστήματα αξιών, εκπαιδευτικά και κοινωνικά. Καθώς όμως είναι πολλάκις κακοποιημένη είναι δύσκολο για τον αμύητο νου να έρθει σε επαφή με τον καθαρό λόγο, τον φιλοσοφικό, που δύναται να τον μετουσιώσει σε μία αυτόνομη διανοητική οντότητα. Δεν θέλουμε σαφώς να ωθήσουμε κανέναν σε κρίσεις προγονοπληξίας ή ελληνοκεντρικής φρενίτιδας που καταλαμβάνει μερικούς επίδοξους υπερασπιστές καθετί αρχαίου. Είναι απλό. Ας το συνειδητοποιήσουμε ότι είμαστε δέσμοι αξιών, ιδεών και συστημάτων που χειραγωγούν την σκέψη και τον άνθρωπο. Κέντρα εξουσίας χρησιμοποιούν φιλοσοφικά συστήματα σκέψης διαστρεβλώνοντας την ουσία τους, ώστε να καλύψουν άλλες σκοπιμότητες. Καταγγέλλουμε την αυτοκρατορία του χρήματος, της παγκοσμιοποίησης, των θρησκειών, που δεν αφήνουν τον άνθρωπο να αναπτυχθεί διανοητικά και να έρθει σε επαφή με την καθαρή αλήθεια. Για αποφυγή παρεξηγήσεων δεν αναφερόμαστε στον χριστιανισμό ή σε οποιαδήποτε θρησκεία, αλλά στις εξουσίες κάθε είδους που δεν διαχειρίζονται σωστά αυτό που πρεσβεύουν. Ο κακός φιλόσοφος, ο μη χαρισματικός είναι το ίδιο επικίνδυνος με έναν κακό άρχοντα ή θρησκευτικό ηγέτη. Ο φωτισμένος άρχοντας, ο καλός φιλόσοφος όπως βλέπουμε και στην πλατωνική φιλοσοφία μπορεί να οδηγήσει την κοινωνία στην ευδαιμονία, αφού έρθει σε επαφή με το φως, την καθαρή αλήθεια, την φιλοσοφία. Οι σημερινοί άνθρωποι όπως στην αλληγορία του σπηλαίου (βλέπε. πλατωνική Πολιτεία) ζούμε στο σκοτάδι μακρινά από τον άνω κόσμο του φωτός, της διανοητικής πραγματικότητας. Είμαστε δέσμοι των σκιών των πραγμάτων και νομίζουμε ότι αυτή είναι η μοναδική αλήθεια. Ή είμαστε δέσμοι της ύλης και σ' αυτήν αντικρίζουμε το πραγματικό. Η

πραγματική φιλοσοφία είναι η αλήθεια, η απλή, καθαρή απαλλαγμένη από κάθε τι υλικό. Κάποια στιγμή ένας από τους δεσμώτες του σπηλαίου καταφέρνει να δει μία λάμψη, τελικά ανεβαίνει στον άνω κόσμο της διάνοησης και αντικρίζει τα πράγματα στην ολότητα τους. Αυτός είναι ο φωτισμένος κυβερνήτης, ο ιδανικός άρχοντας. Τα παραπάνω αντιστοιχούν σε μια πρώτη αναφορά της αλληγορίας του σπηλαίου. Αντιλαμβάνεστε πόσο επίκαιρη και διαχρονική είναι φίλοι μου δεσμώτες του ίδιου σπηλαίου η παραπάνω μεταφορά. Όλοι συγκατοικούμε στο ίδιο σπήλαιο! Σε μια εποχή λοιπόν όπου κυριαρχεί το απόλυτο σκοτάδι, το χρήμα, η ύλη, οι εμμονές, ο φόβος, η σκλαβιά. Η αναζήτηση της αλήθειας είναι συνώνυμη με την αναζήτηση της ελευθερίας. Η συνειδητοποίηση της εσωτερικής μας αλήθειας είναι το κλειδί για την δική μας ατομική σκέψη και φιλοσοφία. Αυτό να θυμάστε! Όσο γνωρίζω, ψάχνω, μορφώνομαι, ρωτάω μόνος μου αντιλαμβάνομαι καλύτερα τι συμβαίνει γύρω μου. Αυτός είναι ο μεγάλος εχθρός όσων ελέγχουν την σκέψη μας. Η αδέσμευτη σκέψη. Χιλιάδες χρόνια πριν οι αρχαίοι φιλόσοφοι κατάφεραν να είναι αυτόνομα διανοητικά όντα, κατόρθωσαν να πάντα και ήρθαν σε επαφή με τον συμπαντικό νου. Επομένως τ' αποστάγματα του αρχαίου κόσμου, της φιλοσοφίας και της διάνοησης πρέπει να επαναπροσδιορίσουν την θέση τους στην σύγχρονη σκέψη και όχι μόνο σε ελληνικό επίπεδο, αλλά και σε όλο τον κόσμο, αφού συνιστούν παγκόσμια

πολιτιστική κληρονομιά.

Έννοιες όπως ο ζώη, ο θάνατος, το αγαθόν, η φιλία, η ευδαιμονία και η ιδανική πολιτεία, είναι μερικά από τα θέματα που συναντά κανείς στον Πλάτωνα. Φυσικά δεν μιλάει κανείς για στείρα κένωση των ιδεών στην δικιά μας σκέψη. Το να υιοθετεί κανείς ιδέες δίχως να τις εξετάζει να τις αμφισβητεί δεν συμβάλλει στην γόνιμη σκέψη. Η γνωριμία με την φιλοσοφία του Πλάτωνα εν προκειμένω, συμβάλλει στο διάλογο, στην ανταλλαγή ιδεών και στοχασμών. Ό,τι πιο παραγωγικό. Άλλωστε ο Σωκράτης πρώτος, χρησιμοποιώντας τη μαιευτική μέθοδο, μία μέθοδο ερωτήσεων που υποβάλλονται στο συνομιλητή, συνέβαλε στην ανακάλυψη των απαντήσεων από τον ίδιο τον ερωτώμενο. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται και στην ψυχανάλυση σήμερα.

Για παράδειγμα, μέσα από τα έργα, Φαίδων και Συμπόσιο, όπου πραγματεύονται τα δύο μεγάλα μυστήρια της ανθρώπινης ύπαρξης, ο έρωτας και ο θάνατος, μας δύνεται η δυνατότητα να τα διερευνήσουμε από διαφορετικό πρίσμα.

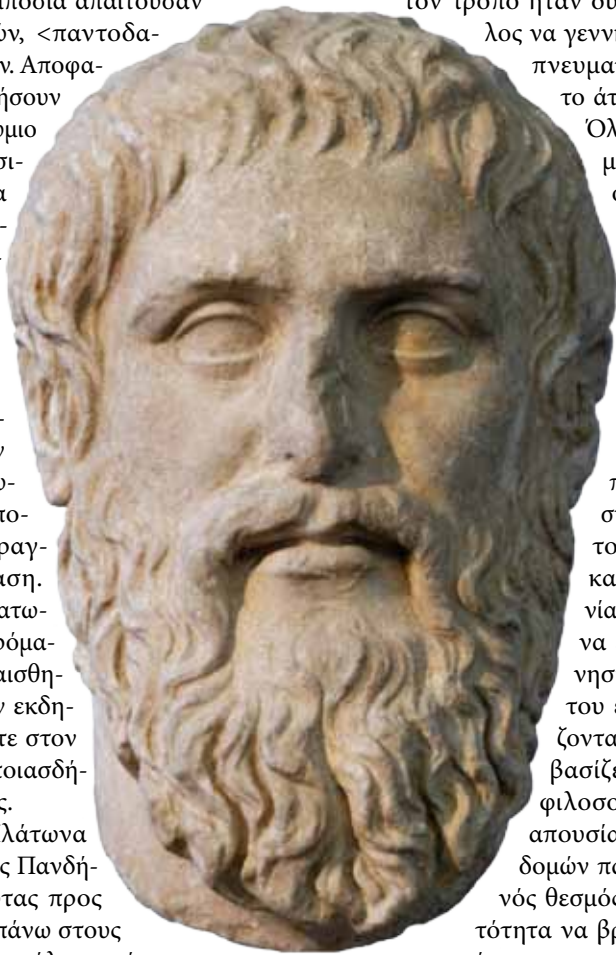
Μία έννοια που αξίζει να αποσαφηνιστεί είναι η έννοια του πλατωνικού έρωτα και της χριστιανικής αγάπης. Πρώτα όμως πρέπει να δούμε το πλαίσιο στο οποίο αναφέρεται η έννοια του πλατωνικού έρωτα. Αν και είναι διάχυτη σε όλο το έργο του Πλάτωνα το βλέπουμε με αφορμή το Πλατωνικό Συμπόσιο το οποίο γράφτηκε λίγο μετά το 338. Το σκηνικό τοποθετείται γύρω στο 416»

» με αφορμή την νίκη της τραγωδίας του Αγάθωνα στα Λήναια. Ξεκινά με το συμπόσιο στο σπίτι του Αγάθωνα για τον εορτασμό της νίκης του. Και καθώς τα αρχαία συμπόσια απαιτούσαν την ανταλλαγή ιδεών, <παντοδαπών> λόγων, εγκωμίων. Αποφασίστηκε λοιπόν να μιλήσουν για τον έρωτα. Το εγκώμιο του έρωτα όμως ουσιαστικά γίνεται ένα εγκώμιο του διδασκάλου και φιλοσόφου Σωκράτη.

Έρωτας λοιπόν Πλατωνικός... Η σημερινή παραφθαρμένη έννοια με τον χαρακτηρισμό πλατωνική, τείνει να μας απομακρύνει από την πραγματική της διάσταση. Σήμερα μιλάμε για πλατωνικό έρωτα και αναφερόμαστε σε διάσταση συναισθημάτων που δεν έχουν εκδηλωθεί ή αναφερόμαστε στον έρωτα με απουσία οποιασδήποτε σαρκικής επαφής.

Ο έρωτας στον Πλάτωνα δεν είναι ο έρωτας της Πανδήμου Αφροδίτης, έρωτας προς τις γυναίκες. Ο παραπάνω στους αρχαίους δεν έχαιρε μεγάλης εκτίμησης, ως κάτι πιο ταπεινό. Ο Πλατωνικός έρωτας εκδηλώνεται σαν θαυμασμός προς το άμορφο και απρόσωπο κάλλος στην ανώτερη μορφή του. Έχει χαρακτήρα καθαρά φιλοσοφικό και παιδαγωγικό και εξυψώνεται σε μια ανώτερη φιλοσοφία ζωής. Οι τότε κοινωνικές συνθήκες άλλωστε επέβαλλαν να στραφεί ο θαυμασμός αυτός προς τους εφήβους. Όπως στην σημερινή εποχή κάθε ιδέα και ελπίδα στηρίζεται στους νέους, έτσι και τότε η φιλοσοφία γύρευε να αιχμαλωτίσει τις νεανικές ψυχές. Ο έρωτας αυτός λοιπόν είναι θαυμασμός σε κάτι όμορφο αισθητικά σε κατώτερο επίπεδο, και στο

ανώτερο επίπεδο είναι έρωτας φιλοσοφίας που ζητά να κυφορήσει καρπούς φιλοσοφίας μέσα σε καθετί όμορφο στην ολότητα του. Έτσι με αυτόν τον τρόπο ήταν δυνατό ο κάθε διδάσκαλος να γεννήσει τέκνα φιλοσοφίας, πνευματικά τέκνα μέσα από το άτομο το οποίο θαύμαζε. Όλα αυτά είναι απαλλαγμένα από χυδαιότητες όπως θέλουν κάποιοι να προσδώσουν σ' αυτόν τον καθαρά παιδαγωγικό θεσμό. Πάντοτε βέβαια και παντού υπάρχουν εκτροπές. Εμάς μας ενδιαφέρει από φιλοσοφική και παιδαγωγική σκοπιά πώς ο έρωτας μπορεί να συμβάλει στην εξύψωση του ανθρώπου και στην κατάκτηση της ευδαιμονίας του. Και θα μπορούσε να επιτευχθεί με την γέννηση καλύτερων εκδοχών του εαυτού μας, εξασφαλίζοντας μια υστεροφημία που βασίζεται στην κατάκτηση φιλοσοφικών αληθειών. Και απουσία των σύγχρονων υποδομών παιδείας, όπως ο σημερινός θεσμός του σχολείου η δυνατότητα να βρει ο τότε αρχαίος την ενσάρκωση των πνευματικών του κόπων και λόγων σ' ένα άτομο άλλο που θα γεννούσε με την σειρά του άλλους λόγους φιλοσοφικούς υπήρξε πρόσφορη.

Για να γίνει αντιληπτή η διάσταση του έρωτα αυτού του είδους αξίζει να παρουσιαστεί σε σύγκριση με την χριστιανική αγάπη, δίχως να θέλουμε να προσβάλλουμε την αξία της μιας σε βάρος της άλλης. Κοινός παρανομαστής και των δύο στοιχείων είναι η ιδανικότητα της πίστης ότι η αγάπη είναι μέσο ευδαιμονίας, τελειοποίησης του ανθρώπου και μέσο ταυτόχρονα ν' αγγίξουμε το ανώτερο.

Η χριστιανική αγάπη συνιστά ένα συμπαθητικό αίσθημα φιλίας, στατικό αίσθημα σε αντίθεση με το αρχαίο φιλό που σημαίνει θαυμάζω. Άλλωστε για τον αρχαίο η λέξη αγάπη δεν υπήρχε με την σημερινή της έννοια. Υπήρχε όμως ο έρωας, θαυμασμός στο αισθητό κάλλος, στη κατώτερη βαθμίδα του αρχικά και ανάβαση προς το ιδεώδες άμορφο κάλλος. Για τους αρχαίους καθετί δύσμορφο ήταν αδιανόητο να προκαλέσει ερωτικά αισθήματα. Επιπλέον ο έρωτας είναι φαινόμενο δυναμικό, προσελκύεται από αυτό που στερείται, είναι πόθος κατοχής. Ορμή της ψυχής προς το ωραίο, όχι ωραίο μόνο αισθητικά.

Άλλωστε δεν μπορείς να επιθυμείς αυτό που κατέχεις, αλλά αυτό που στερείσαι.

Η αγάπη είναι ένα καθαρά ψυχικό φαινόμενο, στο οποίο απουσιάζει το γενετήσιο ένστικτο.

Συνιστά ένα φαινόμενο που χαρακτηρίζεται από καθοδικότητα. Ο φιλεύσπλαχνος Κύριος στρέφει το βλέμμα και την αγάπη του προς το ταπεινό, απροστάτευτο άτομο. Δεν έχει ιδιοτέλεια, αγαπά. Ο έρωτας από την άλλη είναι δρόμος προς τα πάνω έχει μια ανοδική πορεία προς τα άνω, είναι αγάπη του αγαθού. Επικεντρώνεται σε ένα άτομο αυτό που είναι το αντικείμενο του έρωτα. Το αντικειμενικό πνεύμα της ελληνικής διάνοησης αντιτίθεται στην αρχή της εσωτερικής ελευθερίας που χαρακτηρίζει τον χριστιανισμό. Η αγάπη είναι προσταγή Θεού, άδοξη. Προϋποθέτει την συμμόρφωση με την θεία τάξη και όχι με την φυσική, που επιτάσσει να μείνεις η αρχαία παράδοση. Επιπλέον η διαβάθμιση του έρωτα στον Πλάτωνα έγκειται στην ανωτερότητα του αντικειμένου που επιθυμείς. Αντίθετα στην χριστιανική ηθική σημασία έχει ο βαθμός της αφοσίωσης και η αυταπάρνηση που την συνοδεύει.

Η θεϊκότητα της αγάπης έγκειται στην επίγνωση της ύπαρξης του τέλει καλού και είναι αποτέλεσμα του θεού ευεργέτη προς εμάς. Ο έρωτας είναι πόθος να ευεργετηθούμε.

Τα παραπάνω είναι εξίσου λυτρωτικά για τον άνθρωπο και ουσιαστικά επιτρέπουν την ανάβασή του σε ανώτερα επίπεδα και του καθαγιαζούν την ύπαρξή του. Όποιος και αν είναι ο δρόμος, άνω ή κάτω δεν έχει σημασία.

ΟΔΟΣ ΑΝΩ ΚΑΤΩ ΜΗ ■

ΑΘΩΣ

RESTAURANT - ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΜΑΡΑΓΔΗΣ

ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΤΗΛ:2377022966

Μια πόλη... άνθος κι αγκάθι

Κείμενο : **ΟΛΥΜΠΙΑ ΝΑΣΙΩΚΑ**, αρχαιολόγος

Η Άκανθος (Άκανθα, Acanthus), είναι φυτό πολύ συνηθισμένο στο μεσογειακό χώρο. Η περίοδος ανθοφορίας της διαρκεί περίπου τέσσερις μήνες (Απρίλιος-Ιούλιος) και εντοπίζεται κυρίως σε χαμηλά υψόμετρα και σε παραθαλάσσιες περιοχές. Τα άνθη της αναπτύσσονται πάνω στον κεντρικό όρθιο βλαστό, είναι δε γνωστά δύο είδη άκανθας:

- η Άκανθος η ακανθώδης, με αγκαθωτά φύλλα και λογχοειδή αγκάθια ανάμεσα στα άνθη της, και
- η Άκανθος η απαλή, η οποία δε φέρει αιχμηρά αγκάθια και αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για το κορινθιακό κιονόκρανο.

Αυτά λοιπόν τα αγκαθωτά φυτά, που μπορεί κανείς να τα δει ακόμα και σήμερα στους λόφους του «παλιού χωριού» της Ιερισσού, πρέπει να αποτέλεσαν και μια αφορμή για το όνομα της νέας αποικίας των Ανδρίων, την Άκανθο.

Έχοντας έτσι το όνομα αυτό η πόλη πορεύτηκε μέσα στην ιστορία (όπως βόλευαν οι καταστάσεις), άλλοτε σαν άνθος και άλλοτε σαν αγκάθι:

Η εικόνα του ελληνικού κόσμου πριν τους Περσικούς πολέμους, ήταν μια εικόνα διάσπασης. Κύριο στοιχείο ήταν ο απομονωτισμός και η αδυναμία των διαφόρων πολιτειών να συνενωθούν σ' ένα ευρύτερο κράτος, αφού ακόμα και η μικρότερη πόλη, θεωρούσε ως υπέρτατο αγαθό την αυτονομία της.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα κινήθηκε και η Άκανθος, όταν μπροστά στον κίνδυνο να καταστραφεί από την περσική στρατιά, παραχώρησε «γη και ύδωρ» στον Πέρση βασιλιά. Το γεγονός αυτό ήταν ένα μικρό αγκάθι, που πλήγωσε τη δύναμη και την ενότητα των Ελλήνων. Βέβαια το ίδιο είχαν πράξει και οι περισσότερες πόλεις της Μακεδονίας και εξάλλου, το αίσθημα της κοινής εθνικής συνείδησης

άρχισε να αναπτύσσεται στον ελλαδικό χώρο από τη νότια Ελλάδα και κατά τη διάρκεια των περσικών πολέμων. Ας μην είμαστε λοιπόν αυστηροί με την τοπικιστική αυτή στάση της Ακάνθου κατά την παρούσα χρονική στιγμή.

Μεγαλύτερη ευθύνη και αγκάθι στα πλευρά της ευρύτερης ενότητας αποτέλεσε η στάση της Ακάνθου απέναντι στο κοινό των Χαλκιδίων.

Το κοινό αυτό ιδρύθηκε πριν το τέλος του 5^{ου} αι. και το κίνητρο σχηματισμού του ήταν η αυτοπροστασία από ενδεχόμενη Αθηναϊκή επίθεση. Μέχρι το 382 π.Χ. το κοινό είχε συμπεριλάβει πολλές ελληνικές πόλεις, μεταξύ των οποίων και η Πέλλα.

Παρά το εύρος και τη δύναμη της νέας αυτής συμπολιτείας, η Άκανθος αρνήθηκε όχι μόνο να γίνει σύμμαχός της, αλλά ζήτησε και τη βοήθεια της Σπάρτης προκειμένου να εκστρατεύσει εναντίον της Ολύνθου. Παρόλο που και η ίδια η Άκανθος βρισκόταν στα όρια της ίδιας με την Όλυνθο χερσονήσου, παρόλο που τα οικονομικά οφέλη της θα ήταν μεγάλα κοντά στη ανάπτυξη του κοινού και παρόλο που και από πλευράς άμυνας θα μπορούσε να ενισχυθεί, αδυνάτησε ή αρνήθηκε να κατανοήσει την ισχύ της ενώσεως αυτής, δρώντας για μια ακόμη φορά στο πλαίσιο ενός στενών τοπικισμού.

Από την άλλη ο τοπικισμός αυτός, οδήγησε την πόλη σε μια εμπορική και καλλιτεχνική άνθιση, η οποία αποκαλύπτεται σταδιακά κατά τις ανασκαφικές έρευνες των τελευταίων 30 χρόνων.

Ήδη στα μέσα του 6^{ου} αι. π.Χ., αρχίζει την κοπή των νομισμάτων της και οι εμπορικές συναλλαγές της μαρτυρούνται από τα ευρήματα του νεκροταφείου, κυρίως κορινθιακά αγγεία. Κατά την κλασική περίοδο, πληθώρα αγγείων εισάγονται από αττικά κυρίως εργαστήρια, ενώ αρχίζει δειλά και η εγχώρια παραγωγή η οποία θα κορυφωθεί στον 4^ο π.Χ. αι.. Την εποχή αυτή χρονολογούνται οι κίβανοι και οι εργαστηριακοί χώροι, στους οποίους κατασκευάζονταν και ψήνονταν οι οξυθύμνοι αμφορείς της Ακάνθου, που θα μετέφεραν τα ντόπια προϊόντα σε απομακρυσμένες περιοχές του τότε γνωστού κόσμου.

Σήμερα η Άκανθος λέγεται Ιερισσός, αναπτύσσεται και ομορφαίνει μέρα με τη μέρα, ενώ μένει να δούμε αφενός αν οι ανασκαφικές έρευνες αποκαλύψουν κάτι νεότερο κάτω από τα αγκάθια που καλύπτουν την περιοχή της αρχαίας πόλης και αφετέρου, αν η σύγχρονη Ιερισσός, παίζει το ρόλο άνθους ή αγκαθιού στις περιστάσεις και τα γεγονότα του καιρού μας.

Εξάλλου συνήθως, όποιος έχει το όνομα έχει και τη χάρη. ■

**ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
ΚΑΦΕ - BAR**

ΑΚΑΝΘΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Η. ΣΑΒΒΙΔΗΣ

Πώς να γίνουμε καλύτεροι γονείς

Κείμενο : ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΡΔΕΡΑ, ψυχολόγος

Το να είναι κανείς γονιός είναι κάθε άλλο παρά εύκολη υπόθεση. Οι περισσότεροι γονείς αναρωτιούνται αν ο τρόπος με τον οποίο μεγαλώνουν τα παιδιά τους είναι ο σωστός. Καθώς όμως κάθε παιδί, όπως και κάθε οικογένεια, είναι διαφορετική δεν υπάρχει ένας και μοναδικός σωστός τρόπος ανατροφής των παιδιών, όπως δεν υπάρχουν και τέλει γονείς. Υπάρχουν όμως ορισμένοι γενικοί κανόνες που είναι χρήσιμο να έχουμε υπόψιν μας όταν μεγαλώνουμε ένα παιδί.

Το καλύτερο δώρο που μπορεί να προσφέρει ένας γονιός στο παιδί του έτσι ώστε να συμβάλει στην υγιά του ανάπτυξη είναι πέρα από την αγάπη, η αποδοχή. Αυτό σημαίνει να νιώθει το παιδί ότι οι γονείς του το αποδέχονται άσχετα από τις όποιες αδυναμίες ή λάθη του. Η αποδοχή όμως δε σημαίνει σε καμία περίπτωση έλλειψη ορίων. Το αντίθετο μάλιστα. Τα παιδιά χρειάζονται όρια τα οποία θα πρέπει να είναι σταθερά, ξεκάθαρα και κοινά και από τους δύο γονείς, έτσι ώστε τα παιδιά να γνωρίζουν τι τους επιτρέπεται να κάνουν και τι όχι, χωρίς να λαμβάνουν διφορούμενα μηνύματα. Πώς ξέρει όμως ένας γονιός πόσο αυστηρά χρειάζεται να είναι τα όρια που θέτει; Φαίνεται ότι τόσο η υπερβολική ανεκτικότητα όσο και οι υπερβολικοί περιορισμοί δεν βοηθούν. Η χρυσή τομή βρίσκεται σε έναν συνδυασμό ανεκτικότητας και ενθάρρυνσης που επιτρέπει στο παιδί να πάρει πρωτοβουλίες, να πειραματιστεί, να μάθει και σταδιακά να ανεξαρτητοποιηθεί, με την παράλληλη ύπαρξη περιορισμών που σχετίζονται με την προστασία της σωματικής του ακεραιότητας και την εκμάθηση κοινωνικών κανόνων συμπεριφοράς.

Είναι χρήσιμο να θυμόμαστε ότι κάθε συμπεριφορά αποτελεί και μια μορφή επικοινωνίας από την πλευρά των παιδιών, μας δίνει κάποιο μήνυμα. Έτσι αντί να θυμώνουμε όταν το παιδί μας συμπεριφέρεται με έναν μη αποδεκτό τρόπο είναι πιο χρήσιμο να μάθουμε να παρατηρούμε τη συμπεριφορά του και να προσπαθούμε να κατανοήσουμε τους λόγους για τους οποίους συμπεριφέρεται έτσι. Ποιος είναι όμως ο καλύτερος τρόπος για να διδάξουμε στο παιδί μας όλα όσα θέλουμε;

Από σχετικές έρευνες προκύπτει ότι τα παιδιά, είτε πρόκειται για σχολική μάθηση είτε για εκμάθηση κοινωνικών κανόνων, μαθαίνουν καλύτερα μέσω της ενίσχυσης. Επιβραβεύοντας τη θετική συμπεριφορά και την κάθε προσπάθεια του παιδιού, όχι μόνο το αποτέλεσμα, συμβάλλουμε καθοριστικά στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησής του, βοηθούμε να αποκτήσει εμπιστοσύνη στον εαυτό του και του προσφέρουμε κίνητρα για να συνεχίσει να προσπαθεί. Από την άλλη πλευρά όμως, όταν η συμπεριφορά δεν είναι η αναμενόμενη, χρειάζεται να υπάρχουν συνέπειες. Ωστόσο στο σημείο αυτό χρειάζεται προσοχή: η σωματική τιμωρία, το ξύλο, δεν φαίνεται να εξασφαλίζει μια καλή συμπεριφορά γιατί παρόλο που μπορεί να είναι

Γονιός: Ένα επάγγελμα χωρίς προετοιμασία

παροδικά αποτελεσματική έχει πολλές παρενέργειες. Δεν διδάσκει στο παιδί τι πρέπει να κάνει, δεν εμπνέει σεβασμό αλλά φόβο, διδάσκει τη βία και όχι τον αυτοέλεγχο. Αντίθετα, αυτό που φαίνεται να λειτουργεί καλύτερα είναι η αφαίρεση προνομίων (όπως το να μην δει το παιδί τηλεόραση) σε συνδυασμό με ένα σύστημα αιτιολόγησης των αποφάσεων από τη μεριά των γονιών. Ακόμη και σε ένα παιδί μικρής ηλικίας είναι σημαντικό να εξηγούν οι γονείς τους λόγους για τους οποίους ζητούν από το παιδί τους να κάνει ή να μην κάνει κάτι χρησιμοποιώντας λογικά επιχειρήματα, γιατί με αυτόν τον τρόπο το παιδί εξοικειώνεται με αυτό το σύστημα και είναι πιο πιθανό να εσωτερικεύσει τις αξίες των γονιών μεγαλώνοντας, αφού έτσι κατανοεί τη χρησιμότητά τους.

Όταν ένα παιδί εκδηλώνει μια μη επιθυμητή συμπεριφορά είναι σημαντικό να θυμόμαστε να κατακρίνουμε τη συγκεκριμένη συμπεριφορά και όχι το ίδιο το παιδί. Αντί δηλαδή να πούμε «είσαι κακό παιδί» είναι προτιμότερο να πούμε «αυτό που έκανες δεν ήταν σωστό γιατί...». Επίσης ένα λάθος που κάνουν πολλοί γονείς είναι να συγκρίνουν το παιδί τους με άλλα παιδιά και ιδιαίτερα τα αδέρφια του. Η σύγκριση δε βελτιώνει τη συμπεριφορά των παιδιών, αντίθετα μειώνει την εμπιστοσύνη που έχουν στον εαυτό τους. Εκτός από την εμπιστοσύνη στον εαυτό του, ένα παιδί χρειάζεται όμως να μπορεί να εμπιστευτεί και τους γονείς του. Αυτό οι γονείς μπορούν να το επιτύχουν με το να είναι συνεπείς στις υποσχέσεις τους απέναντι στο παιδί, διαφορετικά δημιουργούνται

μέσα του αισθήματα ανασφάλειας και μαθαίνει και το ίδιο να είναι ανεύθυνο.

Παράλληλα, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι ο γονιός δεν είναι φίλος του παιδιού, παρόλο που μπορεί να έχει φιλικές σχέσεις μαζί του. Ο ρόλος του είναι να βοηθήσει το παιδί να αναπτυχθεί σωστά, ώστε να μπορεί να δημιουργήσει υγιείς φιλίες στην πορεία της ζωής του. Προκειμένου όμως να χτίσουμε μια σωστή σχέση με τα παιδιά μας, που να βασίζεται στην εμπιστοσύνη, τον αμοιβαίο σεβασμό και την ουσιαστική επικοινωνία, χρειάζεται να ξεκινήσουμε πολύ νωρίς με το να μάθουμε να ακούμε περισσότερο και να μιλάμε λιγότερο, να δείχνουμε προσοχή, ενδιαφέρον και να αφιερώνουμε ποιοτικό χρόνο στο να συζητάμε με τα παιδιά μας οτιδήποτε τα απασχολεί, ακόμα κι αν κάτι μας φαίνεται μικρής σημασίας, γιατί έτσι το παιδί μαθαίνει να βασίζεται σ' εμάς για βοήθεια και είναι περισσότερο πιθανό μεγαλώνοντας να συζητάει μαζί μας και πιο σοβαρά θέματα που θα προκύψουν στη ζωή του.

Οι γονείς είναι τα σημαντικότερα πρόσωπα στη ζωή ενός παιδιού, γι' αυτό και λειτουργούν ως πρότυπα. Πέρα λοιπόν από οτιδήποτε συμβουλευόμαστε τα παιδιά μας να κάνουν, η δική μας συμπεριφορά είναι αυτή που έχει την πιο ισχυρή επίδραση πάνω τους, αφού τους δίνει το παράδειγμα. Γι' αυτό και είναι βασικό να είμαστε εμείς οι ίδιοι ευχαριστημένοι από τη ζωή μας, έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να εφαρμόζουμε τους σωστούς κανόνες διαπαιδαγώγησης που θέλουμε. ■

Η διαδρομή αυτή ενδείκνυται για όλες τις εποχές αλλά ιδιαίτερα για την άνοιξη.

Ο ΜΥΛΟΣ ΤΟΥ ΤΖΙΤΖΟΥ

(Βαθμός δυσκολίας 3*)

Κείμενο : ΚΩΣΤΑΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ • Φωτογραφίες : ΚΩΣΤΑΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Εκινώντας από την Ιερισσό κατευθυνόμαστε προς το προσκύνημα του Προφήτη Ηλία, γνωστό σε όλους τους Ιερισσιώτες. Για τους υπόλοιπους, οδηγώντας από Ιερισσό προς Στρατώνι στην έξοδο της Ιερισσού και στο σημείο που βρίσκεται το κατάστημα «MAGNET ELECTRIC» στρίβουμε προς τα αριστερά. Ακολουθώντας αυτόν τον δρόμο χωρίς να στρίψουμε κάπου θα φτάσουμε σε μια τσιμεντένια γέφυρα. Περνάμε την γέφυρα

Εκεί θα αφήσουμε το όχημα μας και με τα πόδια πλέον θα συνεχίσουμε ευθεία. Στα 100-150 μέτρα θα συναντήσουμε ένα μικρό ποταμάκι (Καλαϊντζί λάκκος). Αν έχετε όχημα 4Χ4 μπορείτε να συνεχίσετε και με αυτό έως ένα σημείο.

Περνάμε το ποταμάκι και έχοντας το στα αριστερά μας συνεχίζουμε σε αγροτικό δρόμο για ακόμη 1500 μέτρα περίπου. Εκεί ο δρόμος τελειώνει. Μόνο με τα πόδια πια συνεχίζουμε από χωμάτινο μονοπάτι, το οποίο

ΤΟ ΣΟΥΡΤΟΥΚΙ

Ο τόπος που ζούμε έχει πολλές φυσικές ομορφιές. Αρκετές από αυτές βρίσκονται σε τοποθεσίες που δυστυχώς για διάφορους λόγους δεν είναι ευρέως γνωστές. Από αυτή την στήλη θα προσπαθήσουμε να σας τις γνωρίσουμε έτσι ώστε αν θελήσετε να μπορούμε να τις επισκεφθείτε

καταλάβετε) κατεβαίνουμε δίπλα στην όχθη του. Όμως δεν περνάμε απέναντι αλλά συνεχίζουμε ευθεία δίπλα σ' αυτήν.

Έπειτα από διαδρομή 30 λεπτών φτάνουμε στον μύλο. Είναι ένας παλιός μισογκρεμισμένος πέτρινος μύλος, ο οποίος βρίσκεται στην απέναντι πλευρά του ποταμιού και φαίνεται σαν ένας πέτρινος πύργος. Όλο το μέρος έχει μια άγρια ομορφιά με μικρούς καταρράχτες και άγρια βλάστηση. Πραγματικός νεραϊδότοπος! Εκεί παλιά οι γυναίκες της Ιερισσού πηγαίνανε και πλένανε τα χονδρά κλινοσκεπάσματα με νεροτριβή. Μπορείτε αν θέλετε να περάσετε στην απέναντι όχθη και να δείτε τον νερόμυλο από κοντά.

Αν συνεχίσουμε ευθεία δίπλα στο ποτάμι (ίσως τον χειμώνα να είναι αδύνατον αν έχει βρέξει αρκετά) θα χαρούμε μια ωραία διαδρομή κάτω από τα πλατάνια που υπάρχουν σε αφθονία.

Ακολουθώντας αντίστροφη πορεία επιστρέφουμε πίσω στο σημείο εκκίνησης. ■

*Κλίμακα δυσκολίας διαδρομής 1-5 (Εύκολο-δύσκολο)

και βλέπουμε μπροστά μας μία διακλάδωση του δρόμου, ο οποίος είναι πλέον χωμάτινος. Μένουμε στην δεξιά μεριά του δρόμου και περίπου σε 500 μέτρα φτάνουμε στον «Προφήτη Ηλία».

είναι δυσδιάκριτο, έχοντας πάντα στα αριστερά μας το ποταμάκι. Στη διαδρομή αυτή βλέπουμε πολλά πλατάνια αλλά και χαμηλή βλάστηση. Διασχίζουμε μικρά λιβάδια και σε κάποιο σημείο της διαδρομής (θα το

Δρώμενων Λόγος

Κείμενο : ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡΥΣΟΥΛΗΣ

Αυτή η μικρή στήλη του εντύπου μας, είναι επιφορτισμένη με το έργο της παρουσίασης των πολιτιστικών δρώμενων της Ιερισσού. Η εκδηλώσεις αυτές στον τόπο μας λειτουργούν σαν φυλλοβόλα δέντρα, που ανθίζοντας καρποφορούν το καλοκαίρι και μαραίνονται, σαν σε λήθαργο, τον χειμώνα. Εύχομαι κάποτε αυτές οι φυλλοβόλες δράσεις να μετεξελιχθούν σε αιθαλίες, βλέποντας περισσότερες και ποιοτικότερες εκδηλώσεις μέσα στον χειμώνα.

Στην πρώτη μου αυτήν προσπάθεια, δεν θα σας απαριθμήσω τις τρέχουσες εκδηλώσεις του τριμήνου, όπως θα έπρεπε, αλλά θα σας γνωρίσω μία σειρά πολύ σημαντικών τμημάτων (μουσικής, χορού, θεάτρου κ.τ.λ.), που λειτουργούν χρόνια τώρα στην Ιερισσό, και δυστυχώς πολλοί τα αγνοούν. Η σκοπιμότητα της παρουσίασης είναι προφανής, μια και η στελέχωση των τμημάτων αυτών με νέα μέλη είναι η ζωογόνος δύναμη για την συνέχισή τους (για το λόγο αυτό παραθέτω και πληροφορίες που έχουν να κάνουν με τη λειτουργία τους, για κάθε ενδιαφερόμενο).

Παραδοσιακή Χορωδία

Το αρχαιότερο τμήμα, είναι αυτό της παραδοσιακής χορωδίας του πολιτιστικού συλλόγου

“ΚΛΕΙΓΕΝΗΣ” που διευθύνει ο Κυρ-Γιάννης Μαρίνος. Τα τελευταία χρόνια δοκιμάζεται από σοβαρή έλλειψη νέων μελών. Στην προσπάθεια ανασυγκρότησής της, που γίνεται τους τελευταίους μήνες, έχουν συμπαραταχθεί η Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση, ο Σύλλογος Γυναικών Ιερισσού, ο Σύλλογος Φίλων του Περιβάλλοντος καθώς και η Παμμακεδονική Οργάνωση Γυναικών. Είναι ένα μοναδικό σχολείο πολιτιστικής αυτοσυνειδησίας, μία ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με την αστέρευτη παράδοση του τόπου μας και να θαυμάσουμε την ασύγκριτη ομορφιά που αυτή κρύβει μέσα της. Η συμμετοχή σε αυτή την χορωδία είναι ιερό καθήκον όλων μας. Οι πρόβες γίνονται κάθε Τρίτη 6 μ.μ. στο πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6979347180 Δημήτρης Χρυσούλης

Έντεχνη Χορωδία

Άλλο τμήμα είναι η έντεχνη χορωδία του πολιτιστικού συλλόγου “ΚΛΕΙΓΕΝΗΣ” υπό την διεύθυνση του Σταύρου Καραμάνη. Ένα τμήμα που παράγει υψηλής ποιότητας πολιτιστικό προϊόν. Μας χαρίζει κάθε καλοκαίρι ανεπανάληπτες μουσικές βραδιές, εμφανιζόμενο με μεγάλα ονόματα της σύγχρονης ελληνικής μουσικής σκηνής. Πραγματικά πρόκειται για την αιχμή του δόρατος, της πολιτιστικής δράσης, του Δήμου μας. Οι πρόβες γίνονται κάθε Δευτέρα και Πέμπτη 5 μ.μ. στο πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6974064085 Βασίλης Καλαϊτζής

Θεατρική Ομάδα

Εξίσου σημαντικό τμήμα είναι η θεατρική ομάδα του πολιτιστικού συλλόγου “ΚΛΕΙΓΕΝΗΣ” “ΤΑ ΓΚΑΡΓΚΑΝΙΑ”. Που εδώ και δεκατρία χρόνια διακονεί τον θεατρικό Λόγο στην Ιερισσό με σκηνοθέτη τον Μιλτιάδη Μαρέτα. Κάθε καλοκαίρι ανεβάζει ένα καινούργιο έργο από το ελληνικό και διεθνή δραματολόγιο που πάντα εκπλήσσει με το υψηλής αισθητικής αποτέλεσμα του. Οι πρόβες γίνονται κάθε Δευτέρα 7 μ.μ. στο πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6947697637 Σοφία Υψηλάντη

Παραδοσιακοί Χοροί Για Παιδιά

Το πιο ελπιδοφόρο είναι το παιδικό τμήμα παραδοσιακών χορών του πολιτιστικού συλλόγου “ΚΛΕΙΓΕΝΗΣ” με χοροδιδάσκαλο την Ειρήνη Μελετιάδου. Ένα πολλά υποσχόμενο τμήμα με συνεχή παρουσία τα τελευταία χρόνια στα χορευτικά πράγματα της Χαλκιδικής. Οι πρόβες γίνονται κάθε Κυριακή 17:15 μ.μ. στο Γυμνάσιο Ιερισσού. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6972440905 Νούλα Ναούμ

Ποντιακοί Χοροί

Άλλο τμήμα είναι το χορευτικό του συλλόγου των ποντίων “ΟΙ ΑΚΡΙΤΕΣ ΤΟΥ ΑΘΩ” με χοροδιδάσκαλο τον Φάνη Απεσλίδη. Δίνει έναν εντελώς νέο αέρα στα πολιτιστικά πράγματα της Ιερισσού. Οι πρόβες γίνονται στα Ν. Ρόδα κάθε Κυριακή στις 7 μ.μ., στην αίθουσα του πολιτιστικού συλλόγου Νέων Ρόδων. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6958470846 Φάνης Απεσλίδης

Φιλαρμονική Μπάντα

Η φιλαρμονική μπάντα του Δήμου Σταγειρών-Ακάνθου λειτουργεί με μαέστρο το Χαράλαμπο Προδρομίδη. Οι φιλότιμες προσπάθειες του μαέστρου και το μεράκι των μελών της, έχουν αλλάξει, προς το καλύτερο, τις δημόσιες εκδηλώσεις του τόπου μας. Οι πρόβες γίνονται κάθε Κυριακή 11:30 π.μ. στο πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6983144468 Χρήστος Σουλτάνης

Μία πολύ σημαντική δράση που αξίζει να αναφέρω, είναι η προσπάθεια για την επαναλειτουργία του λαογραφικού μουσείου της Ιερισσού, που επιχειρεί ο σύλλογος της Π.Ο.Γ. αυτήν την περίοδο. Ένα λαογραφικό μουσείο κόσμημα, που στεγαζόταν σε ένα παραδοσιακό σπίτι του 1935 πάνω στον κεντρικό δρόμο της Ιερισσού, που όμως λειτούργησε για μικρό χρονικό διάστημα (1996-2002) θα ανοίξει και πάλι τις πόρτες του στον κόσμο της Ιερισσού, αυτήν τη φορά στεγαζόμενο σε μία αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου Ιερισσού, ως μόνιμη λαογραφική έκθεση. ■

Ημέρα	Ώρα	Τόπος	Δραστηριότητα	Επικοινωνία
Δευτέρα	07:00 μ.μ.	πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού	θεατρική ομάδα	6947697637 Σοφία Υψηλάντη
Δευτέρα και Πέμπτη	05:00 μ.μ.	πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού	έντεχνη χορωδία	6974064085 Βασίλης Καλαϊτζής
Τρίτη	06:00 μ.μ.	πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού	παραδοσιακή χορωδία	6979347180 Δημήτρης Χρυσούλης
Κυριακή	11:30 π.μ.	πολιτιστικό κέντρο Ιερισσού	φιλαρμονική μπάντα	6983144468 Χρήστος Σουλτάνης
Κυριακή	05:15 μ.μ.	Γυμνάσιο Ιερισσού	παραδοσιακοί χοροί για παιδιά	6972440905 Νούλα Ναούμ
Κυριακή	07:00 μ.μ.	πολιτιστικός σύλλογος Νέων Ρόδων	ποντιακοί χοροί	6958470846 Φάνης Απεσλίδης

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΑΦΟΙ ΧΑΣΑΠΗ

Ιερισσός Χαλκιδικής
Τηλ. 23771 Καταστήτος: 22.264 - 23.466
Οικίας: 22.425 - 22.424

- Άρνια
- Κατσικια
- Μοσχάρια
- Χοιρίνα
- Προβάτα
- Ζυγοურια

ΟΛΑ ΝΤΟΠΙΑ

PIZZA

IL GUSTO

STA ΞΥΛΑ

Τηλ. 23770 22011

Καραβίδες με τα μάραθα

Κείμενο : ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡΥΣΟΥΛΗΣ

Υλικά

500 γρ. καραβίδες
Χυμό από 2 ή 3 ντομάτες
1 μέτριο κρεμμύδι ξερό
2 ή 3 σκελίδες σκόρδο
1 κουταλιά του γλυκού πελτέ ντομάτας
1 ματσάκι ή 100 γρ. μάραθο
1 κουταλιά του γλυκού μέλι
Αλάτι
Πιπέρι
Ελαιόλαδο

Προετοιμασία

Ψιλοκόβουμε το κρεμμύδι και σπάμε τα σκόρδα. Πλένουμε και καθαρίζουμε τις καραβίδες. Ψιλοκόβουμε το μάραθο.

Εκτέλεση

Σοτάρουμε το κρεμμύδι και το σκόρδο σε καυτό λάδι. Προσθέτουμε τον χυμό από τις ντομάτες, το αλάτι, το πιπέρι και ένα ποτήρι νερό που μέσα έχουμε αραιώσει τον πελτέ. Τα αφήνουμε να πάρουν μερικές βράσεις και προσθέτουμε τις καραβίδες. Μόλις τα πολλά υγρά σωθούνε, προσθέτουμε τον μάραθο, να πάρει και αυτός μια βράση. Στο τέλος προσθέτουμε το μέλι και κατεβάζουμε από την φωτιά.

Σερβίρεται ζεστό και είναι ένα πολύ ιδιαίτερο σαγανάκι

Καλή επιτυχία!

Avatar

Κείμενο : ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΤΖΩΝΑΣ

Στις παρυφές του διαστήματος κείται ένας πολιτισμός που ενώνει την αρχέτυπη επιθυμία του για τα ταξίδια, τις ανακαλύψεις και το γρήγορο κέρδος!

Οι άνθρωποι!

Απο την άλλη, υπάρχουν εξωγήινοι που όπως αποδεικνύεται είναι πιο ανθρωπίνιοι απο εμάς.

Ο James Cameron, ένας καναδός αριστοτέχνης σκηνοθέτης, με ιδιαίτερη προτίμηση στις ταινίες επιστημονικής φαντασίας, Terminator, Abyss αλλά και Titanic, μας φέρνει σε έναν άγνωστο αλλά

οικείο πλανήτη, τον πλανήτη Pandora, δηλαδή μια Γαία, σε ένα άλλο σύστημα, περίπου όμοια με την δική μας.

Ο Cameron καταφέρνει να κατασκευάσει μια πολυπρόσωπη όσο και πολυεπίπεδη πλοκή, χωρίς να ξεφεύγει από την κλασική αφηγηματική δομή! Πολύ γήινο από μέρους του!

Ο ήρωας δε διαφέρει σε στοιχεία από τον αρχαίο Βαβυλώνιο Γκιλγκαμές, το Θησέα, αλλά και το Μωυσή και το Σπάρτακο, όσο και σύγχρονους ιθαγενείς αμερικάνους ελευθερωτές, φυσικά με τους τελευταίους μοιάζει περισσότερο λόγω εντοπιότητας.

Η ελπίδα για μετοίκηση σε άλλους πλανήτες, όμοιους με τον δικό μας, δεν είναι η λύση στο έντονο οικολογικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε, αλλά δεν παύει να τροφοδοτεί τα σενάρια ελπίδας για τη διαιώνιση του ανθρώπινου είδους στο πολύ απώτερο μέλλον

Ο S. Cubrick ξεπερνώντας ακόμη και τον ίδιο

του τον εαυτό, άνοιξε το παράθυρο στο μέλλον, με την απαράμιλλη ταινία του "Οδύσσεια του διαστήματος 2001", δίνοντάς μας την ευκαιρία για προηγμένη σκέψη, μας μετέφερε απο τον γήινο εγωκεντρισμό μας, στο άπειρο διάστημα της ανθρώπινης ψυχής, που καλείται να επιβιώσει σε έναν καινούριο κόσμο τεχνολογικά άρτιο αλλά, "λίγο", απάνθρωπο!

Αυτό που απολαμβάνουμε στο Avatar, τόσα χρόνια μετά, είναι αυτή η ίδια πάλη για επικράτηση, για επιβίωση, για μνημειοποίηση της αυτής ανθρώπινης σκέψης.

Ο επαναστατημένος άνθρωπος αντιλαμβάνεται την εξωγήινη θέληση για το αποτίναγμα του αποικιοκρατικού ζυγού, ο ήρωας μας αυτό το πραγματώνει, γιατί είναι μια ανάγκη που του αφαιρέθηκε όντας στρατιώτης. Δεν είναι καθόλου τυχαίο οτι ως άνθρωπος έχει χάσει την ικανότητά του να περπατά, όμως την ανακτά μέσα από το Avatar του.

Με την ίδια λογική ανακτούνται διάφορα άλλα πράγματα που του κλάπηκαν στην προηγούμενη ανθρώπινη φύση του, π.χ. ο έρωτας, η κοινωνική αναγνώριση, η πίστη!

Το Avatar είναι η ταινία που επαναπροσδιορίζει την πρόθεση της πορείας μας στον πλανήτη Γη, πηγαίνοντάς μας ένα φαντασμαγορικό ταξίδι στην Πανδώρα.

Μπορεί το υποκατάστατο να είναι καλύτερο απο το αυθεντικό;

Μα αυτό είναι και το νόημα της αντικατάστασης, μια δεύτερη ευκαιρία! ■

Αθλητικά νέα

Κείμενο : ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΒΟΛΛΕΪ

Τα τελευταία δύο χρόνια η Ιερισσός ξεκίνησε μία προσπάθεια, με σκοπό την ανάπτυξη της πετοσφαίρισης στην περιοχή. Η ομάδα των ανδρών έπαιξε πρώτη φορά πέρυσι, συμμετέχοντας στην β' ερασιτεχνική κατηγορία του νομού Θεσσαλονίκης. Η προσπάθεια στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία, αφού η ομάδα εξασφάλισε σαν δεύτερη το εισιτήριο για την Α' κατηγορία. Πλέον έχουν δημιουργηθεί και ακαδημίες. Οι προπονήσεις γίνονται στο κλειστό γυμναστήριο της Ιερισσού. Η ομάδα μας έχει ως στόχο την παραμονή στην κατηγορία και απ' ό,τι φαίνεται έχει όλα τα φόντα ώστε να φέρει εις πέρας το στόχο της.

ΟΜΑΔΑ	ΒΑΘΜΟΙ
1. ΜΕΝΤ	50
3. ΧΑΝΘ	47
2. Πρωτέας	47
4. Αίας Ευόσμου	39
5. ΑΣ Πέρα	25
6. Νίκη Ευκαρπίας	24
7. Κένταυρος Καλλικράτειας	22
8. Άκανθος Ιερισσού	15
9. Παναθητικός Συκεών	12
10. ΑΟ Πολυγύρου	10
11. Ναύαρχος Βότσης	10

ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗ

Εκπληκτική πορεία πραγματοποιεί η ομάδα μπάσκετ της Ιερισσού. Η Ιερισσός βρίσκεται στην 1η θέση του βαθμολογικού πίνακα τέσσερις αγωνιστικές πριν το τέλος. Η ομάδα δείχνει φέτος ικανή για μεγάλα πράγματα. Διοίκηση, προπονητής και παίκτες δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό, το κλίμα είναι πολύ καλό και ο κόσμος αρχίζει να πιστεύει σ' αυτήν την ομάδα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η ομάδα αγωνίστηκε στα περισσότερα παιχνίδια με πολλές απουσίες, αφού εξωγενείς παράγοντες (στρατιωτικές υποχρεώσεις, τραυματισμοί κ.α.), δεν της επιτρέπουν να παρουσιαστεί πλήρης.

Να αναφέρουμε ότι η παιδική ομάδα έφτασε μέχρι τον ημιτελικό του πρωταθλήματος παιδών, αλλά εκεί δεν τα κατάφερε, χάνοντας την ευκαιρία να παίξει σε έναν ακόμα τελικό.

Στο πρωτάθλημα εφήβων η Ιερισσός αποκλείστηκε από την ομάδα της Κασσάνδρας στον ημιτελικό. Οι κορασίδες έφτασαν για άλλη μία χρονιά στην πηγή αλλά δεν ήπιαν νερό. Τα κορίτσια έφτασαν μέχρι τον τελικό, αλλά ηττήθηκαν από την Ν. Καλλικράτεια σε έναν αγώνα ο οποίος κρίθηκε στην παράταση.

Εκπληκτική πορεία πραγματοποίησε η γυναικεία ομάδα της Ιερισσού για άλλη μια χρονιά. Τα κορίτσια κατέκτησαν για έβδομη συνεχόμενη χρονιά το πρωτάθλημα στη Χαλκιδική και θα συμμετάσχουν στα μπαράζ για την άνοδο στην Α2. Καλή επιτυχία!

ΟΜΑΔΑ	ΒΑΘΜΟΙ
1. Ιερισσός	34
2. Πολύγυρος	34
3. Μουδανιά	31
4. Τρίγλια	30
5. Ουρανούπολη	29
6. Ορμύλια	29
7. Μαρμαράς	25
8. Κασσάνδρα	25
9. Αρναία	25
10. Παλαιοχώρι	22
11. Νικήτη	21
12. Μεταμόρφωση	18

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Δυστυχώς η Άκανθος -έτσι ονομάζεται η ποδοσφαιρική ομάδα της Ιερισσού- δεν έκανε το καλύτερο δυνατό ξεκίνημα. Μάλλον το αντίθετο συνέβη. Η Άκανθος βρίσκεται στην 15η θέση του βαθμολογικού πίνακα της Α' ερασιτεχνικής κατηγορίας, η οποία αποτελείται από 16 ομάδες. Μετά την περσινή εξαιρετική χρονιά, η διοίκηση αποφάσισε να αλλάξει φιλοσοφία και να στηριχτεί αποκλειστικά σε παιδιά από την Ιερισσό και τα περίχωρα (Ν. Ρόδα, Ουρανούπολη, Στρατώνι, Γομάτι). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα πολλοί παίκτες από την περσινή ομάδα να αποτελέσουν παρελθόν. Όλα αυτά όμως έγιναν με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των ταλέντων της περιοχής. Μια κίνηση που μακροπρόθεσμα μπορεί να αποφέρει μεγάλα οφέλη!

Δεν πρέπει να ξεχνάμε άλλωστε το καταπληκτικό ξεκίνημα της παιδικής ομάδας, η οποία ακόμα δεν έχει χάσει βαθμό. Αυτό είναι άλλη μία απόδειξη ότι η Άκανθος έχει πολύ μέλλον και η φεικτική άσχημη πορεία της ανδρικής ομάδας είναι απλώς μία κακή παρένθεση.

ΟΜΑΔΑ	ΒΑΘΜΟΙ
1. ΑΣΤΗΡ Ν. ΣΥΛΛΑΤΩΝ	52
2. ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΡΝΑΙΑΣ	51
3. ΘΥΕΛΛΑ ΚΡΗΝΗΣ	44
4. ΤΟΡΩΝΑΙΟΣ ΑΦΥΤΟΥ	43
5. ΑΡΗΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	35
6. ΘΕΡΜΑΪΚΟΣ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ	33
7. ΤΟΡΩΝΑΙΟΣ ΣΥΚΙΑΣ	31
8. Ν. ΔΙΑΓΟΡΑΣ Ν. ΠΛΑΓΙΩΝ	30
9. ΔΙΓΕΝΗΣ ΛΑΚΚΩΜΑΤΟΣ	30
10. ΕΡΜΗΣ Ν. ΠΟΤΙΔΑΙΑΣ	27
11. ΠΡΟΠΟΝΤΙΣ Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ	27
12. ΑΕΤΟΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	26
13. ΦΟΙΝΙΞ ΝΙΚΗΤΗΣ	18
14. Α.Ο. ΣΗΜΑΝΤΡΩΝ	16
15. ΑΚΑΝΘΟΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ	13
16. ΘΕΡΜΑΪΚΟΣ ΦΛΟΓΗΤΩΝ	5

DAM Caffè

Με σοφία, όνειρα, μεράκι και αγάπη δημιουργήσαμε ένα φιλόξενο, δικό σας χώρο, το **DAM Caffè**. Σας περιμένουμε στην καρδιά της Ιερισσού και σας προσφέρουμε πλούσιες γεύσεις, χαρά, γέλιο, ποιότητα, μουσικές απ' όλο τον κόσμο και live βραδιές για την διασκέδασή σας!

Τηλ: 6979778947

phototech

φωτογραφία & τεχνολογία

ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ - ΤΗΛ : 23770 23438

Ότι φωτογραφίζουμε...μένει για πάντα!!!

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ & ΒΙΝΤΕΟΛΗΨΕΙΣ ΓΑΜΩΝ - ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΨΗΦΙΑΚΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΓΑΜΩΝ - ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ

**ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ & ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΙΔΗ
ΑΛΜΠΟΥΜ - ΚΟΡΝΙΖΕΣ - ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΑ**

phototech
φωτογραφία & τεχνολογία

ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ - ΤΗΛ : 23770 23438